Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...итэмнай 1921 оной ...брин 21-hээ гарана | № 209 (13698) | 1974 оной сентябрийн 6, пятница | Сэн 2 мүнгэн

РЕСПУБЛИКА ДОТОР 225 МЯНГА ГАРАН ГЕКТАРАЙ ТАРЯАН ХАДАГДАЖА, 143 МЯНГАН ГЕКТАРЫНЬ ХУРЯАГДАА

...ССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАТ, КОМБАЙНЕР Б. АЮШЕЕВ ҮДЭРТӨӨ 29—30 ГЕКТАРАЙ ТАРЯА ХУРЯАНА

...УРГАСА ХУРЯАЛГАЯА УЛАМ ХУРДАДХАЯ!

...ЯЛГАЯА ХАХАДЛАА

...ШУУР. Комбайнуудаа бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэ... ...рooho тарягаа богони болзорто, hайн шанартайгаар ...жа абаха социалис мүрысөө республика доторoo ...hэн манай колхозой комбайнер, СССР-эй Верховно ...эй депутат **Очир Бадмаевич Аюшеев сентябрийн ...258 гектар таряа хуряагаад, 2.542 центнер ороohо ...н байна.**

...рүү комбайнер хажуудаа залуу комсомол хүбүүн ...н Кузнецовые абажа, хуряалгын түрүүшын үдэрhөө ...татайгаар ажаллажа ябана. Үдэртөө 11 гектарай ...а хуряаха байбал, тэрэнээ 29—30 гектарта хүргэнэ. ...ир Бадмаевич гансахан өөрынгөө комбайн хараад ...ar бэшэ,харин үшөө хоёр комбайн нэгэдхэжэ, гурбан ...айнhaa тусхай звено боложо ажаллана. Нүгөөдэ ком... ...удтань Т. И. Михаханов, Ц. Чултумов гэгшэд хүдэл... ...нэ звено мүнөө үедэ 696 гектарай таряа хуряагаад ...3 центнер таряа сохинхой. Тус звеногой хуряаhан ...рhaa 1.500 гаран центнер таряан гүрэндэ тушаагдан...

...эр Аюшеевэй жэшээгээр колхозой бусад отделени... ...э иимэ звенонууд эмхидхэгдэжэ, ургаса хуряалга ...штайгаар ябуулагдажа байна. Бүхыдөө 4.800 га... ...ектарай таряан хуряагдажа, 53 мянга гаран цент... ...тарян тоог дээрэ оронхой. Тиигэжэ гектар бүриhөө ар... ...аран центнер таряан суглуулагдана гээшэ. Энэ жэлдэ ...дээрээ адагынь 90 мянган центнер ороohо абахаар ...инабди.

...рөөдөө таряа тушаахын хажуугаар 11 мянга гаран ...нэ үрэhэн бэлдэгдэнхэй.

Я. КОНЕЧНЫХ,
«Дружба» колхозой парткомой секретарь.

Энэ жэлэй ургаса хуряалгые богони болзор соо, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ гэhэн уялга абажа, Сэлэнгын аймагай ажахынууд хоорондо социалис мүрысөө үүсхэhэн Ноёхоной сомоной XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой таряашад хуряалгын түрүүшын үдэрhөө үсэд шангаар ажаллажа, амжалтануудые туйлана. hүүлэй мэдээгээр энэ колхозой таряалан дээрэ комбайнай 25 агрегат хүдэлнэ, 4 агрегадынь амяарлан хадажа байна. Мүнөө 3 мянган гектарай таряан хуряагданхай.

УРГАСЫН ДЭЭЖЭ—ГҮРЭНДӨӨ

Энээнтэй хамта комбайнуудhaa таряа зөөхэ хүдэлмэри hаад хүргэнэгүй. Тус колхозой тоог дээрэ 18 мянган центнер таряан оронхой. Оронойнгоо түрүүшүүлэй — «Московский» совхозойхндой, тэрэшэлэн Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой комбайнер, СССР-эй Верховно Соведэй депутат О. Б. Аюшеевэй жэшээгээр ажаллаhан эндэхи механизаторнууд хүдэлмэрээ урагшатайгаар ябуулна, таряа хуряалгаяа хахадлажа байна. Техникэ зэмсэгүүдээ бүтээсэтэйгээр ашаглажа, даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, Мэнгэйн тракторно-таряан ажалай бригадые хүтэлбэрилэгшэ, республикын габьяата механизатор Пётр Гылыков, Түхэмэй бригадын бригадир Алексей Гомбоев гэгшэд мүрысэжэ ажаллаха зуураа, үдэрэйнгөө даабарие 120—130 процент дүүргэн, ажалайнгаа эршые улам шангадхана. Колхозой дүй дуршалтай комбайнер Гомбожап Рабдановай ажал мүн лэ урагшатай.

Хуряалгын түрүүшын үдэрhөө эндэхи таряашад түрэл орондоо ороohо таряа тушаажа эхилээ hэн. Харланай бэлэдхэлэй пунктда энэ жэлэй ургасын эрхим шанартай таряан тушаагдана. Мүнөө 6 мянган центнер таряан Эхэ оронoй амбаарта оруулагдаа.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

ДЫМБРЫНОВАГАЙ БРИГАДАДА

Ивалга hууринай захада нэмжыhэн 40 гаран гектар огород соо үдэр бүхэндэ дундуур наhанай 20 гаран эхэнэрнүүдэй бүгтэгэшэлдэн ажаллажа байхыень заабол харахат. Эдэнэрнай Лубсан Будаевна Дымбрыновагай хүтэлбэрилдэг огородшодой бригадын овощ ургуулагшад гээшэ.

Мүнөө тус бригада хабарhaa нааша оролдожо ургуулhан ургасаяа түлэг хуряажа, бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаажа байна. hүүлэй мэдээгээр огородшод 600 центнер үгэрсэ, 650 центнер эртын капуста, 53 центнер редис, укроп, батун, 700 центнер помидор суглуулжа, гүрэндэ тушаагаа. Тиигэжэ хараалагдаhан даабаряа сүм үлүүлжэ байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ Ивалгын ОПХ-гай Л. Б. Дымбрыновагай ударидадаг овощ ургуулагшадай бригада эртын хюруугай унахаhaa урид бүхы ургасаяа хуряажа, бэлэдхэлэй пунктда оруулжа байнхай.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Огородшон С. Будажапова. Овощ ургуулагшад Е. Бояркина, Т. Трифонова. Бригадир Л. Дымбрынова.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

...ПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА УРГАСЫН ХУРЯАГДАЖА, НАМАРАЙ ПААРАЙ ХАХАЛАГДАЖА БАЙhАН ТУХАЙ
1974 оной сентябрийн 2-ой мэдээн
(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

...ймагууд	Таряанай хадагдаhаниинь	Тэрэнэй сохигдоhониинь	Гектар бүриhөө (цент)	Кукуруза	Силосэй бусад урга малнууд	Овощ	Намарай паар
...жанай	30	70	9,4	61	43	—	14
...урэй	50	84	10,3	78	139	14	9
...н	40	59	8,1	75	83	—	7
...унын	14	27	4,7	—	66	—	—
...райн	28	95	6,6	67	42	6	3
...аминай	39	36	9,5	44	79	—	25
...искын	62	61	10,9	100	111	—	27
...нгын	18	18	9,2	26	106	—	—
...хаанай	41	49	5,8	60	—	—	0,4
...тын	39	77	11,6	58	67	—	—
...р-Шэбэрэй	56	48	10,2	64	74	6	9
...йкалинн	46	72	13,7	100	92	—	34
...тын	27	68	5,7	64	110	—	—
...нэй	9	17	10,9	64	123	1	9
...-Удын	49	93	8,8	67	47	8	19
...н	23	40	5,8	58	26	4	—
...ублика бүхыдөө:	37	64	9,2	66	80	5	11

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДТА ҮБhЭ ТЭЖЭЭЛ, НОГООНОЙ ГУРИЛ, НАБШАhАТА ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЫН, СЕНАЖ, СИЛОС ДАРАЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ
1974 оной сентябрийн 2-ой мэдээн
(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

...ймагууд	Сабшагдаhаниинь	hуршэгдэhэниинь	Үбhэн	Сенаж	Силос	Ногоооной гурил	Набшаhата тэжээл
...жанай	65	94	55	8	123	33	8
...тын	98	96	78	—			
...урэй	63	93	75	108	126	45	54
...н	49	89	33	34	107	59	15
...унын	69	89	35	18	68	52	38
...райн	76	97	57	176	103	10	80
...аминай	84	91	58	120	113	—	90
...искын	90	98	84	53	90	70	—
...нгын	78	92	46	69	36	96	37
...хаанай	65	96	42	22	63	18	20
...тын	68	96	58	22	124	32	81
...р-Шэбэрэй	61	91	53	111	114	77	16
...н	57	96	27	—	—	—	—
...йкалинн	69	89	66	68	66	—	—
...-Байгалай	68	86	37	—	3,1 дахин	—	—
...тын	69	95	50	15	170	67	17
...нэй	67	94	58	61	117	38	10
...-Удын	70	99	57	250	81	56	46
...н	60	95	50	37	3,2 дахин	13	19
...ублика бүхыдөө:	68	93	51	73	98	49	37

...ГАСА ХУРЯАЛГАДА—ГАБШАГАЙ ДАБШАСА

...алгын шухала шатын ...уд hаяхан, сентябрийн ...согсологдобо. РСФСР- ...нтральна статистическэ ...енийн мэдээнүүдэй ...сентябрийн 2-то 58,2 ...он гектар дээрэhээ ...ото, ороohото-бобово ...алнууд (кукуруза оруу... ...гүй) хуряагдаад бай... ...ынь бүхы тарилгын ...айн 77,4 процент боло... Хадагдаhан талмайн ...процент дээрэhээ гэхэ ...ын 50,5 миллион гектарhaa ороohо таряан сохигдон абтаа.

Ленинградска, Новгородско, Псковско областьнуудай тарилгын талмайн гурбанай нэгэ хубиин ургаса сохигдоhон байна. Алас-Дурна зүгтэ нэгэ миллион гектар гэхэ гү, али тарилгын табанай дүрбэн хубинь хуряагдан абтаа.

Россин Федерациин ажахынуудта 5,7 миллион гектар кукурузын ургаса хуряагдаа. Тиигэжэ кукурузын талмайн хоёрдохи хахад хубиин ногоон эшэ хадагдажа эхилээ. Үнгэрhэн долоон хоногой турша соо 2 миллион гектар дээрэhээ энэ ургамал хуряагдаба. Хойто Кавказай колхоз, совхозууд кукурузын буурсагуудые хадажа захалба.

Кубаньда, Ставропольда, республикын бусад урда районуудта наран сэсэг хуряагдажа эхилээ. Эндэ 86 мянган гектарай наран сэсэг абтаад байна.

291 мянган гектарай лендолгунец хадагдаба. Энэнь бүхы ургасын хахад хуби болоно. Пермиин областиин, Удмуртын АССР-эй ажахынууд энэ ургамалые нёдондо жэлэйхиhээ hураггүй түргөөр хуряажа байнхай.

Хартаабха малталга эхилбэ. Брянска областиин колхоз, совхозуудта түрүүшын 1000 гектарай хартаабха малтагдаа.

Россин Федерацида 73 мянган гектар гэхэ гү, али энэ ургамалай таригдаhан талмайн 15 процентын овощ хуряагдаба.

Ерэхэ жэлдэ баян ургаса абахын түлөө таряашад ехэ хүсэлэл оролдолго гаргана. Намарай тарилга түлэг дундаа. Гансахан үнгэрhэн неделиин турша соо 3 миллион шахуу гектарта тарилга хэгдээ. 17,8 миллион гектар газар хахалагдаад байна.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

«Эрдэм, техникын туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгые түргэдхэхын, энээнэй үндэhөөр эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилэн гаргаха хүсэнүүдые үргэдхэн ехэдхэхын түлөө социалис мүрысөө эмхидхэхэ талаар Москвадахи И. А. Лихачевой нэрэмжэтэ автомобильна заводой (ЗИЛ гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэл) коллективэй үүсхэл тухай» асуудалые КПСС-эй Центральна Комитет хаража үзөө.

Үйлэдбэриин ашаг үрые саашадань дээшэлүүлхэ талаар КПСС-эй XXIV съездын ба ЦК-гай декабриин (1973 он) Пленумэй табиhан зорилгонуудые бэелүүлхын тула Москвадахи И. А. Лихачевой нэрэмжэтэ автомобильна заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд болон алба хаагшад партийна организациин хүтэлбэри доро ехэ дэбжэлтэ зоригжолтойгоор ажаллана гээд КПСС-эй ЦК тэмдэглэбэ. Үйлэдбэридэ оньhото техникэ нэбтэрүүлгэдэ, эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилэн гаргаха хүсэнүүдые үргэдхэн ехэдхэлгэдэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын, ажахын тоосоо ба алмалта арьбалалта бэхижүүлхын тула ажалшадые элсүүлэн хабаадуулгада хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй үүргэ дээшэлүүлхэ талаар ЗИЛ гэжэ нэгэдэлэй предприятинуудай партийна комитедүүд, партийна организацинууд, профсоюзай органууд эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулна. Партийна ба хүдэлмэришэнэй суглаанууд, социалис мүрысөөн, кадрнуудай экономическа hуралсал эдэ зорилгонуудта үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

Техническэ дэбжэлтэ хүгжөөхэ, бүтээгдэhэн автомобильнуудай шанарыень hайжаруулха хараа бодол ЗИЛ-дэ залан сэхээр баримталан бэелүүлэгдэнэ гээд КПСС-эй ЦК-гай тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ. Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ хүдэлмэридэ нэгэдэл олон научна эмхинүүдтэй бата харилсаа холбоотой юм. Тэдэнэй хабаадалгатайгаар тэрэ түрүү технологи нэбтэрүүлхэ, гол ба хамhабариин ажал хэрэгүүдые оньhожоруулха, материалай гаргаша бага болгохо, эдлэл хэрэгсэлнүүдэй шанарыень hайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ байна.

Эрдэм, наукын, түрүү дүй дүршэлэй мүнөөнэй туйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлhэнэй, оньhото техникэ ба үйлэдбэриин эмхидхэл hайжаруулhанай, предприятиие hэльбэн шэнэлхэ проектээр хараалагдаhанhaa жэлдээ 20 мянгаар олон ашаанай автомобильнуудые бүтээн гаргалгые хангаhан үйлэдбэриин хүсэнүүдэй капитальна гаргаша бага болгоhоной, доторой аргануудые бүрин ашаглаhанай ашаар ЗИЛ-133 түхэлэй шэнэ, улам бүтээсэ ехэтэй ашаанай машинануудые 1975 ондо бүтээжэ эхилхэ, капитальна заhабари хэнгүй ЗИЛ-130 түхэлэй автомашинануудай 300 мянган километр гаталхыень туйлаха талаар нэгэдэлэй коллективэй үүсхэл шухала удха шанартай байна гээд КПСС-эй ЦК онсолон тэмдэглээ. Гадна түсэбтэ табан жэлэй үлөөшэ саг соо продукци худалдаанда гаргаха даабаряа 28 миллион түхэригөөр, ажалай бүтээсэ 10 процентээр үлүүлэн дүүргэхээр хараалагдана. Бүхы продукциин 75 процентhээ доошо бэшыень эрхим шанартайгаар үйлэдбэрилэн гаргахые хараалагдана.

Эрдэм, техникын туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгые түргэдхэхын, эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилэн гаргаха хүсэнүүдые үргэдхэн ехэдхэхын түлөө 1974—1975 онуудта социалис мүрысөө эмхидхэхэ талаар Москвадахи И. А. Лихачевой нэрэмжэтэ автомобильна заводой партийна организациин, бүхы коллективэй үүсхэлые hайшаагаад, ажахын ажал ябуулгын үндэр үрэ дүнгүүдые коллективэй туйлахынь тула энэ мүрысөөе саашадань хүгжөөхэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхыень КПСС-эй ЦК предприятиин партийна комитедтэ даалгаба.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Д. Б. ДАРИЕВЫЕ, Н. С. ТЕРЕНТЬЕВЫЕ «ТҮИМЭРЭЙ ҮЕДЭ ШЭН ГАБЬЯА ГАРГАhАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР ШАГНАХА ТУХАЙ

Ойн түймэр сараха, социалис зөөри галhaa абарха үедөө эрэлхэг зориг, шэн габьяа гаргаhанайнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэhөө иимэ хүнүүдые шагнаха:»

«ТҮИМЭРЭЙ ҮЕДЭ ШЭН ГАБЬЯА ГАРГАhАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Дариев Даша Раднаевичые — Буряадай АССР-эй Хэжэнгын аймагай Загастайн совхозой тракторист (наhа бараhан хойнонь);

Терентьев Николай Семёновичые — Буряадай АССР-эй Хэжэнгын аймагай Худанай лесхозой техник-лесовод (наhа бараhан хойнонь).

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1974 оной сентябрийн 4.

КОММУНИС ҮЗЭЛ СУРТАЛДА ҮНЭН БАЙХА

Совет уран зохёолшодой нэгэдэхи съездын дүшэн жэлэй урда тээ болоhон газарта — Союзуудай байшангай Колонно зал дотор сентябриин 4-дэ СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин пленум хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлбэ.

Прозаигууд, поэдүүд, драматургнууд, публицистнүүд, шэнжэлэгшэд 40 жэлэйнээ замай дүнгүүдые омогорхолтойгоор шэнжэлэн, совет литературые саашадань хүгжөөхын тула юу хэхэ тухайдаа хэлэнэ.

Хүнүүдэй ухаан бодолдо, зүрхэ сэдьхэлдэ угаа ехэ нүлөө үзүүлдэг Соведүүдэй оронoй литература бүхы дэлхэйн литературна хэрэгтэ нилээд ехэ үүргэ дүүргэнэ. Манай литература коммунизмын үзэл суртал нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Тиимэhээ буржуазна үзэл суртал номногшодой зүгhөө таhалгаряагүй добтологдодог байhаниинь тушаан болоhон ябадал бэшэ юм. Капитализмын дэлхэй өөрыгөө хамгаалха байдалда үнинэй оронхой, тиин хүн зондо социалис соёлой улам ехээр нүлөөлдэг боложо байhые мэдэрhэн үгэнүүдэй баруун тээхи оронуудта ходо дуулдадаг болоhониинь элитэ. Гэхэ зуура, хосорон hалажа байгаа хуушан дэлхэйн эсэргүүсэлтэ бүри харатай мэхэтэй элдэб янзын болоно. Капитализмын хархис номнолшодой хорото ганиануудые саг үргэлжэ элиншэлэн сохихо, совет ажабайдалай гурим, манай коммунис ёhо заншалые бүри тодо хурсаар харуулха, оюун бодолой талаараа хүнэй урган дэбжэлгэдэ туhа хүргэхэ гээшэ манай уран зохёолшодой шухала зорилго болоно,— гэжэ Александр **Чаковский** (Москва) тэмдэглэбэ.

Энэ бодомжыень үргэлжэлүүлэн, Ануарбек **Алимжанов** (Казахстан), Рахим **Эсенов** (Туркмени), Тендик **Аскаров** (Киргиз), Мустай **Карим** (Башкир) болон бусад иигэжэ онсолон тэмдэглэнэ: социалис реализмын онол арга хуушанай, хосорон hалажа байhан юумые элишэлхэhээ гадна, мүн тэрээндэ эсэргүү добтолхы тэмсэл ябуулха, шэнэ, түрүү юумэнэй батажан дэлгэрэлгэдэ туhалха арга олгоно. Бүхэсоюзна нэгэдэхи съезд социалис реализмын хараа бодол баримталан, совет литераторнуудые — мянгаад жэлэй түүхэтэйшье, мүн совет засагай үедэ мүндэлhэншье элдэб литературануудай наhажаал ба залуу түлөөлэгшэдые нэгэдүүлhэн юм.

Эдэнэр совет арадуудай хэдэн зуун жэлэй соелой, бүхы дэлхэйн соелой түрүү гурим заншалнуудта түшэглэн, социалис реализмын агуу эрдэм бэлигые шудалан туйлажа эхилээ бэлэй. Социалис реализм поэдүүдэй ба прозаигуудай бэлиг шадабариин тогтонижоролго, хүгжэлтэдэ, манай бүхы литературада аша үрэтэйгөөр нүлөөлөө.

Олон үндэhэ яhатанай совет литература —Агуу ехэ Октябриин туйлалтануудые уран хурсаар зураглан харуулдаг дүлэтэ тэмсэлшэ, пропагандист мүн. Манай литература оршон байгаа түрүүшынгээ үдэрнүүдhээ хуби заяагаа арад түмэнэй хуби заяантай, Ленинскэ партитай бата бэхеэр холбонхой. Союзна республиканууудай уран зохёолшод ородой литературын дүй дүршэлдэ түшэглэн, удха түгэс, уран хурса зохёолнуудые наиругулан бүтээхэ хэрэгтээ ехэ амжалтануудые туйлаа. Эдэнэй номууд мүнөө гансашье манай орон дотор бэшэ, мүн хилын саагуур мэдээжэ болонхой. Энэ хэрэгтэ ород оршуулгашад, прозаигууд ба поэдүүд ехэ габьяатай. Эдэнэй ажал Горькиин ёhо заншалай, бүхы совет литературын интернациональна баатаршалгын мүнхэ байhанай үшөө нэгэ үзэгдэл болоно гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Совет уран зохёолшод бүхы аха дүү литературануудай дүй дүршэлөөр баяжажа, өөрэдынгөө холбооной табидахи жэлые угтаад, манай ажабайдалай жабхалан hайханиие, экономикын ба соёлой хүгжэлтын талаар амжагдаhан угаа ехэ туйлалтануудые элирхэйлнэ, магтан дуулана. Эдэнэр коммунис байгуулалтын хэрэгтэ туйлаhан амжалтануудаа саашадань арьбадхаха ябадалда туhа хүргэхэ гол зорилгоёо мартанагүй. Энэмнай —ажалша хүнэй hанал бодолой, оюун бэлигэй баялигуудай, hайн hайханай гэршэ жэшээ болоно.

Мүнөө уран зохёолшо бүхэн өөрыгөө партийна уран зохёолшоб гэжэ тоолодог. Энэнь тон ехэ нэрэ хүндэ болоно, ехэ уялга даалгана. Совет литератор гээшэмнай обществоёо коммунис ёhoop шэнэдхэн хубилгахын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэ, ажабайдалай гүн дунда ябаха ёhотой хүн юм,— гэжэ Мирзо **Турсун-Заде** (Таджикистан) хэлэбэ.

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта).

Мүрысөөнэй хүмүүжүүлхы үүргэ

УДАРИДАЖА ШАДАБАЛ...

Кабанскын аймагай промышленна предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай коллективүүд гүрэндэ продукци тушааха талаар байгша оной хахад жэлэй түсэбүүдые үлүүлбэ. Энэ амжалтадань социалис мүрысөөн ехэ үүргэ дүүргэhэн байна.

Коллективүүдэй социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэнь партийна организацинууд хэблэл, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд, радио гэхэ мэтые тон зүбөөр, шадамараар хэрэглэхынгээ хажуугаар энэ хүдэлмэридөө пропагандистнууд, политинформаторнууд, агитаторнууд болон лекторнүүдые олоор хабаадуулна.

Кабанскын совхозой гурбадахи отделениин партийна организациин агитатор Н. С. Каплин байгша оной хахад жэлэй дүнгөөр КПСС-эй райкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаад, «Аймагай эрхим агитатор» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэхөөр кандидат болобо.

Н. С. Каплин — партиин гэшүүн. Мэргэжэлынь — электрик. Тэрэ ажал хэрэгээрээ суурхадаг, ажалай журам hайнаар сахидаг хүн. Тиихэдээ агитатор яахадаа энэ коллектив, энэ хүн ажалдаа амжалта туйлааб гэжэ тайлбарилхые оролдодог, түрүү дүй дүршэлдэ ехэ анхарал хандуулдаг. Мүнөө түрүү агитатор үбhэ хуряалгын звено хүтэлбэрилнэ. Тэрэнэй звено совхоз соогоо түрүү hуури эзэлжэ ябана.

Социалис мүрысөөнэй дүнгүүд — hара бүри, үбhэ, таряа хуряалгын үедэ 5 хоноод лэ гаргагдадаг юм. Хэдэн партийна организацинуудай дэргэдэ мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргадаг тусхай комисси байгуулагданхай. Тимлюйн цементнэ заводой парткомой дэргэдэ, жэшээлхэдэ, тиимэ комисси байгуулагданхай. Социалис уялганууд ямараар дүүргэгдэжэ байнаб гэжэ энэ комисси хаража үзэдэг. Түсэб ба уялга дүүргэлтые хаража үзэхэhөө гадна, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдээр hонирходог, үйлэдбэрилhэн продукциин шанар шалгадаг байна. Комиссиин материалнууд заводой парткомой ба завкомой дэлгэрэнгы заседани дээрэ хаража үзэгдэдэг.

Механизаторнууд, hаалишад, шубуушадай ажалые харуулhан бюллетеньнүүд гаргагдадаг. Аймагай «Байгалай галнууд» гэhэн газетэ соо социалис мүрысөөнэй ябаса тухай материалнууд саг үргэлжэ толилогдожо байдаг. Тиихэдэ КПСС-эй райкомой пропаганда ба агитациин таhаг лекторнүүд, пропагандистнууд, политинформатор, агитаторнууд ба ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ туhаламжа болгон, брошюра хэблэн гарганхай. Тэрэ брошюра соонь юhэдэхи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтын ябаса, колхоз, совхозуудай фермэ, отделени бүхэнэй туйлаhан дүнгүүд, хүдөө ажахын нэгэ центнер продукциин өөрынь үнэ сэн гэхэ мэтэ зүйлнүүд харуулагданхай. Промышленна предприятинуудай гурбан жэл соо туйлаhан амжалта, байгша ондо түсэбөө хэр зэргэ дүүргэжэ байhаниинь эндэ элеэр харуулагдана.

КПСС-эй райком социалис мүрысөөнэй дүүргэлтэдэ саг үргэлжын анхарал хандуулжа байдаг. Промышленностиин ба хүдөө ажахын түрүүшүүлэй аймагай зүблөөн жэлдэ хоёр дахин үнгэргэгдэдэг. Хахад жэлэй дүнгүүдэй ёhоор, байгша оной июлиин 13-да болоhон зүблөөн дээрэ Тимлюйн цементнэ заводой, асбоцементнэ хэрэгсэлнүүдэй заводой, Кабанскын райпогой, Каменска автопредприятиин, Кабанскын совхозой Твороговско болон бусад фермэнүүдэй коллективүүд hайнаар ажаллаа гэжэ тэмдэглэгдээ hэн. КПСС-эй райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг, Социалис Ажалай Герой Н. Е. Коневагай, hаалишан байhан А. А. Таракановскаягай нэрэмжэтэ дамжуулгын вымпелнүүд, шагналнууд түрүү коллективүүдтэ барюулагдадаг. Социалис мүрысөөндэ илаhан олон хүн КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаа.

Коллективүүдэй зүгhөө угтамжын түсэбүүдые абаха ушар hайн үрэ дүнгүүдые үгэжэ байнхай. Тимлюйн цементнэ заводые энэ талаар абажа харая. Дотоодынгоо арга боломжонуудые тооложо үзөөд, тус завод үшөө 2 мянган тонно цемент энэ жэлдэ үйлэдбэрилхэ дурадхал оруулhан байгаа. Энэ дурадхалыень СССР-эй Министерство hайшааhан байна.

Энэ түсэб дүүргэхын тула заводой партийна организаци политическэ ба эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Цемент үйлэдбэрилхэ хахад жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдөө. Тиихэдэ ажалай бүтээсэ 0,3 процент дээшэлүүлхэ уялгатай аад, 1,8 процент, үйлэдбэрилhэн продукциин өөрынь үнэ сэн 20 мянган түхэригөөр доошолуулха аад, 28 мянган түхэригөөр доошолуулагдаа.

Тус заводой үйлэдбэрилhэн продукци — «400» маркын цементдэ гүрэнэй комисси эрхим шанарай тэмдэг олгоhон байна. Социалис мүрысөө hайнаар эмхидхэhэнэй, ажалай эмхидхэл hайжаруулhанай, үйлэдбэри дээрэ хэдэ хэдэн технологическа шэнэ зүйл нэбтэрүүлhэнэй ашаар энэ амжалта туйлагдаа.

Тус заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд социалис мүрысөөе эмхидхэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсодог, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэлые нэбтэрүүлдэг, социалис мүрысөөнэй ябаса тухай хөөрэжэ үгэдэг, ямар аргаар энэ хүдэлмэришэн социалис мүрысөөндэ түрүүлбэб гэжэ ойлгуулдаг байна.

Харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдтэ тус заводой партком ехэ анхарал хандуулна. Тэдэнэй нэгые эндэ дурдая:

«Цементын хиидэн хорохо ушарые 1 процент хорообол, сүүдхэдэ — 350 түхэриг, жэлэй турша соо 12.700 түхэриг алмагдаха. Цементын хиидэн хорохо ушартай тэмсэгты!»

Кабанскын аймагай партийна организацинууд социалис мүрысөөнэй гурим зохёон табихадаа, мүрысөөнэй гурим улам тодорхой болгожо, моральна ба материальна талаарнь урмашуулгые зүбөөр хэрэглэхые оролдоно. hара бүриин дүнгүүдэй ёhоор түрүү hуури эзэлhэн фермын коллективтэ hаалишан-ветеран А. А. Таракановскаягай нэрэмжэтэ шагнал, КПСС-эй райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдкомой диплом барюулагдадаг, аймагай Хүндэлэлэй самбарта, «Байгалай галнууд» газетэдэ бэшэгдэдэг. Кабанск тосхондо тэрэ фермын коллективэй хүндэлэлдэ зорюулан, ажалай алдар солын туг үргэгдэдэг.

Гэхэтэй хамта, хүдөөгэй интеллигенциин дунда мүрысөөнэй гуримууд тогтоогдонхой. Өөрынгөө заадаг предмедээр нэгэшье «муу» гэhэн тэмдэггүй, классайнь hурагшадай 70 процентынь «4», «5» сэгнэлтэтэйгээр hурадаг hаа, «Аймагай эрхим багша» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэхэ байна. Тиихэдэ аймагай эрхим агитатор, политинформатор, лектор, соёлой хүдэлмэрилэгшэ гэhэн нэрэ зэргэнүүд олгогдодог юм.

Тэрэшэлэн арьбалалта, алмалта, шанарай түлөө тэмсэл аймаг дотор үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Жэшээлхэдэ, Кабанскын совхоздо hарын дүнгөөр ариг сэбэрэйнгээ талаар нэгэдэхи hуури эзэлhэн фермэдэ дамжуулгын вымпел барюулагдадаг. Квартал соо түрүү hуури эзэлhэн байбал, 200 түхэриг мүнгэн шанда хүртэдэг байна.

Гэхэтэй хамта, аймагай зарим партийна организацида горитой дутагдалнууд дайралдана.

Клюевскэ леспромхозой, Брянска ОРС-ын, оноц бүйлуулдаг заводой, Сэлэнгын хилээмэнэй заводой, Кабанскын загаhанай заводой, «Прибайкалец» колхозой, Кабанскын совхозой партийна организацинууд «Социалис мүрысөөнэй эмхидхэлые саашадань hайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай 1973 оной августын 30-да гаргаhан тогтоолой эрилтэнүүдые хүсэд hайнаар дүүргэнэгүй. Олонхи ушарта социалис мүрысөөе ёhын тэдысэ эмхидхэhэн ушар дайралдана.

Жэшээлхэдэ, Клюевскэ леспромхозой коллективэй социалис мүрысөөнэй гуримууд соо үйлэдбэрилhэн продукциин шанарай түлөө тэмсэл тухай дурдагдангүй үлөө. Тиихэдэ тус леспромхоз байгша оной түрүүшын хахад жэл соо муу шанартай модо тушааhанай түлөө 4 мянган түхэриг яла түлөөд байна. Аймагай ажахынуудай хоорондо социалис мүрысөөе үнгэргэхэ тухай хэлсээн доро гар табигдаhан байгаа. Зүгөөр энэ мүрысөөнэй дүүргэлтэ шалгагданагүй, мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагданагүй.

Социалис мүрысөөндэ гээгдэжэ ябагшадые харуулха арга олдоогүй байhаар. Зарим хүтэлбэрилэгшэдэй элидхэл соо гээгдэлдэ орогшод дурдагдаад дүүрэнэ. Харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд, хэблэлэй хүсэн эндэ хэрэглэгдэнэгүй. Жэшээлхэдэ, аймагай 435 hаалишадhаа 100 hаалишан байгша оной хахад жэлэйнгээ уялга дүүргээ. Түрүүшүүл тухай бюллетень гаргагданхай, зүгөөр уялгаяа дүүргээгүйшүүл тухай нэгэшье үгэ хэлэгдээгүй үлөө.

Аймагай түб — Кабанск тосхондо юhэдэхи табан жэлэй дүүргэлтые харуулhан мэдээсэл үгы.

Ажалай түрүүшүүлдэ зорюулагдан, ажалай алдар солын туг аймагай түбтэ үргэгдэдэг. Гэбэшье энэнь hайнаар шэмэглэгдэнхэй, олоной анхарал татахаар гэхын аргагүй.

Түсэбтэ табан жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын, хүдөө ажахын продукци гүрэндэ ехээр тушаахын тула социалис мүрысөөе hайнаар эмхидхэлгэ тон ехэ удха шанартай.

Кабанскын аймагай партийна организаци социалис мүрысөөнэй үрэ нүлөөе улам дээшэлүүлхэ, ажалшадай, творческо эдэбхи үүсхэлые хүгжөөхэ, тэрээнhээ уламжалан, юhэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ дүүрэн аргатай.

Д. ДАРМАЕВ.
КПСС-эй обкомой инструктор.

ЭЭЛЖЭЭТЭ ПЛЕНУМ

КПСС-эй Прибайкалиин райкомой ээлжээтэ пленум Турунтаево тосхондо боложо дүүрэбэ. «Партийна документнүүдые hэлгэлгын зарим тэды дүнгүүд ба коммунистнуудай эдэбхи үүсхэл саашадань дээшэлүүлхэ талаар аймагай партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудалаар КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Н. Е. Шелковников элидхэл хээ.

Партийна документнүүдые hэлгэлгын бүхы дээрээ эмхидхэл hайнтайгаар үнгэрhэн тухай онсо тэмдэглэхэ зуураа, энэ шухала кампаниин нүлөөлхы үүргэ тухай тэрэ тоготобо. Мүн залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ, партиин гэшүүн бүхэнэй эдэбхи үүсхэл, харюусалга саашадань дээшэлүүлхэ тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэhэн байна.

Байгалай лесцромхозой парткомой секретарь Н. Н. Васильев, Сэлэнгын модоной баазын директор В. Я. Кокин, ВЛКСМ-эй райкомой нэгэдэхи секретарь В. П. Суховеев, 74-дэхи ДЭУ-гай партбюрогой секретарь И. Ф. Зеленовский, «Прибайкалец» колхозой парткомой секретарь В. Г. Балаганский, Сэлэнгын модоной баазын крановщик Н. В. Чемакин, Таловскын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые гаргадаг ком-

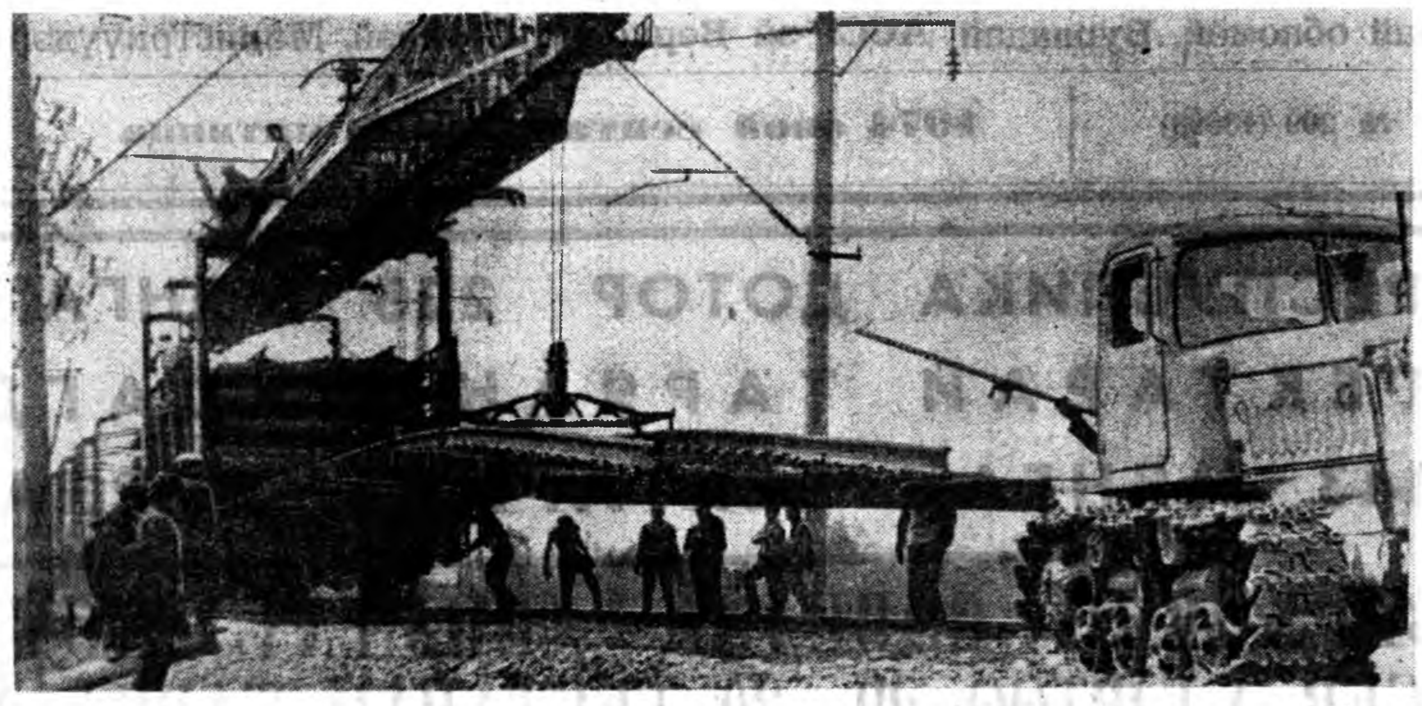

Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин хүдэлмэришэд ашаатай локомотивуудые hаадгүйгөөр ябуулха гэжэ оролдоно. Эдэнэр түмэр замаа hайнаар харууhална. Хуушарhан рельснүүдые, шпалануудые hэльбэн заhабарилна. Байгша он соо Улаан-Үдэ хотоhоо Онохойн станци хүрэтэр 8 километрэй түмэр зам hэльбэн заhабарилагдаа. Түмэр замай 27-дохи отделениин коллектив энэ ажалда илангаяа шалгараа Ф. Л. Игумновай даадаг бригадын хүдэлмэришэд халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ, олоной магтаалда хүртэнэ. Зураг дээрэ: түмэр зам hэльбэн заhабарилагдана.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ХЭРЭГТЭЙ ҮБҺЭЕЭ АБАА

Арба hайса гаран жэлдэ хонишоноор хүдэлхэдөө, Радна Самбуевичтан хонидтоо эдюулхэ үбhэ хулhаар дуталдаба гэжэ дуулдаагүй. Тэрэ жэл бүри арга хургыень оложо, зун болоходо үбгэд, хүгшэд, hургуулиин үхибүүдые суглуулжа, хонидойнгоо эдихэ үбhэ өөрөө сабшажа абадаг юм.

Мүнөөшье жэлдэ баhал багахан «ДТ-25» трактор бригадаhаа эрижэ абаад, долоон хүниие суглуулжа, звено эмхидхээд, үбhэндөө гараа hэн. Эдэнэр 55 гектар сабшалан даажа абанхай юм. Ган гасуур байжа, ногооной ургаса муу гараад, гектарай 12 центнер үбhэ абахань нилээд бэрхэтэй байгаа. Тиигэбэшье ехэнхи газараа гар хажуураар сабшажа, бүхы углуу суглуудань hогооборшье ногоо үлөөнгүй абажа, түсэбөө заатагүй дүүргэхын түлөө яhала оролдоо.

Звенодонь хэдэн жэлдэ хүдэлhэн пенсионер үбгэд А. В. Горбатенко, И. Н. Югов гэгшэд, мүн hургуулиин hурагшад Баир Раднажапов, Биликто Бальжинимаев болон бусад үглөөнэй наранаар гараад, үдэшын харанхы болотор үбhэ сабшана, тармана, hүрилнэ.

Тиигэжэ хонишон нүхэр Раднажаповай звено совхоз соогоо эгээн түрүүлэн үбhэ хуряаха түсэбөө дүүргэхэеэ байна. Бүхыдөө эндэ 600 гаран центнер үбhэн hүрилэгдөө.

Хонид, хурьгадтаа эрхим шанартай үбhэ тэжээл бэлэдхэжэ шададаг дээрэhээл Радна Раднажапов жэлhээ жэлдэ хурьга олоор абажа түлжүүлнэ. Эрхим ажалайнгаа түлөө тэрэ «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагданхай.

В. БАДМАЕВ.
Сэлэнгын аймаг,
Химнын совхоз.

ЭРХҮҮГЭЙ ОБЛАСТЬ. Ангар шадарай тайгада, Усть-Илимэй ГЭС-hээ холо бэшэхэнэ ой модоной промышленна томо бүлэг барилганууд бодхоогдожо эхилээ. СЭВ-тэ хабаатай оронуудай туhаламжаар эндэ целлюлозно болон гидролизно заводууд, модо ябуулдаг бааза, модоной зомгооhоор плитануудые хэдэг завод болон бусад предприятинууд баригдаха.

Мүнөө механизаторнууд 2 мянган гектар талмай дээрэ ой тайгын модо отолон сэбэрлэнэ.

Целлюлозын завод 1977 ондо түрүүшынгээ продукци үгэхэ ёhотой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бүлэг барилгын түрүүшын барилгашад. (Зүүн гарhаа) бульдозеристнүүд болон шофёрнууд В. Щеглов, Ю. Волков, А. Николаев, В. Ефремов болон Л. Бурехин.

ТАСС-ай фотохронико.

МАШИНИСТ

Табан жэлэй түрүүшүүл

— Григорий Константинович Покацкиин даадаг экипажай коллектив байгша оной долоо hарын даабариhаа гадуур 249 мянган кубометр газар малтажа, манай эндэхи эрхэ байдалда агээл үндэр бүтээсэ туйлаа. Эдэнэр жэлэй дүүрэтэр үшөө 450 мянган кубометр газар малтахаар шиидэнхэй. Энэ зорилгоёо бэелүүлхэшье байха, — гэжэ нээмэл аргаар нүүрhэ малтадаг Бага-Холбоолжоной уурхайн нэгэдэхи участогай начальник Анатолий Яковлевич Годяцкий бидэнэртэ хөөрэбэ.

Иимэ габшагайгаар хүдэлжэ, гайхамшаг үрэ дүн туйлажа байhан хүдэлмэришэнтэй х ө ө р э л д эжэ, ажал хүдэлмэритэйнь танилсаха хүсэлэнтэй нээмэл аргаар нүүрhэ малтадаг Бага-Холбоолжоной уурхайда хүрэжэ ерэбэбди.

Наран сэхэ дээрэhээ хайра гамгүйгөөр шарана. Малтагдаhан газар, нүүрhэ ашаhан адар томо БелАЗ-ууд хойно хойноhоо hубарин гүйлдэнэ. Халаан соо 40—45 машина эндэ хүдэлдэг юм. Энэ хүсэ ехэтэй машинануудые бүтээсэтэйгээр ашаглахын тула экскаваторай машинистнүүд хэбэ шадалаа гаргахал ушартай болоно бшуу.

Григорий Семёнович Покацкиин хүдэлдэг участогта буужа ерэбэбди. Тэрэнэй экскаватор тээшэ машинанууд ерэжэл байна. Газар малтадаг ЭКГ-4 түхэлэй экскаватор туха сүлөөгүй эрьелдэнэ. Шулуутай шорой хомхойгоор умхөөд, машинануудай кузов соо адхана.

— Мүнөө жэл хура бороо балай ороногүй. Тиимэhээ экскаваторнууднай hаадгүйгөөр хүдэлнэ. Хүдэлмэришэднай даабаряа холо үлүүлнэ, — гэжэ Анатолий Яковлевич Годяцкий үгэеэ үргэлжэлүүлнэ. Машинанууд үсөөрхые хүлеэнэбди. Үгы даа, зорёолhон юм шэнги хойно хойноhоо hубарин ерэжэл, ерэжэл байна. Анатолий Яковлевич байд гээд лэ часаа хараад абана. Нэгэ хэды сагай үнгэрhэн хойно машинанууд харагдахаяа болишобо. Тиигэхэдэл Григорий Семёнович Покацкий кабинаhаа буужа, бидэнтэй мэндэшэлэлдэбэ.

— Намтай зэргэлээд хүдэлдэг П. В. Балалаешниковай экскаватор капитальна заhабарида ороо. Энэ нүхэрэйнгөө түлөө хүдэлэлсэхэ ушартай бологдоно. Мүнөөдэртөө минии экскаваторта аяар долоон машина табигдаа. Эдэниие ехээр hаатуулангүй ябуулжал байнаб. Экскаваторнай яhала hайн хүдэлжэ байна, — гэжэ Григорий Семёнович бидэндэ хэлэхэ зуураа, газар малтадаг машинынгаа энэ тэрэ шурэбые мушхаад үзэнэ.

Уданшьегүй шорой тооhоной бурьялхань харагдаба. Адар томо машинанууд Григорий Семёнович Покацкиин экскаватор тээшэ ерэжэ ябанад. Тэрэ ехэ яаралтайгаар:

— Мачай «кабинедтэ» орожо гарагты, — гээд бидэниие уриба. Экскаваторай досоонь арюун сэбэр. Тон олон электродвигательнүүд нэгэ жэгдэхэнээр хүнхинэлдэнэ. Григорий Семёновичой оньhон кнопко дараадхихадань, экскаватор түргэнөөр эрьелдэжэ, томо гэгшын шанагаараа газарай хүрьhэ удхаад лэ машинын кузов соо адхана. Экскаватор эрьелдэжэл байна. Халаан соо эдэнэр хэды ехэ ажал хэнэ гээшэб даа! Григорий Семёнович Покацкий туйлаhанаараа hанаагаа заhадаг хүн бэшэ ха юм. Мүнөөдэр туйлаhан амжалтаяа үглээдэр улам арьбадхахые эрмэлзэжэ ябадаг.

Энэ хүнэй ажабайдалайнь намтар алдарта хэрэгүүдээр баян. Григориин оройдоол арбан зургаан наhаяа гэшхээд ябахадань, немец фашистнар Эхэ орондомнай харата муухайгаар добтолон ороhон юм. 1942 он болотор Григорий нүүрhэнэй уурхай соо хүдэлөө. Фронт ошожо, немец фашистнарые өөрынгөө гараар үгы хэлсэхэ дуратай байhанаа райвоенкомадта хэды дахин мэдүүлээ hэн. 1942 оной hүүл багаар Григорий сэрэгэй албанда татагдажа, үни шэбшэжэ ябаhан хүсэлынь бэелhэн юм. 1944 оной хабар фронт мордожо, Баруун Украиные, Польшын, Германиин хото городуудые фашизмын дарлалтаhаа сүлөөлэлсөө. 1-дэхи Украинска фронтын сэрэгшэдтэй хамта Берлин хотые абалсаhан байна.

—1945 оной апрелиин 29-дэ рейхстаг шадар болоhон тулалдаанда хүндөөр шархатаа hэм. Немец фашистнарые өөhэдынь эшээн соо даралсажа, түрэл Буряад ороноо бусаа хүм даа. — гэжэ Григорий Семёнович Покацкий х ө ө р ө ө hэн. А м г а л а н тайбан байдалай түлөө шуhаяа адхаhан, Э х э оронойнгоо экономикые бүри түргэнөөр хүгжөөхын тула үдэр бүри улам эршэтэйгээр ажаллажа байhан энэ баатар хүниие харахадаа, ехэл омогорхожо байгаа hэм.

Григорий Семёнович Покацкиин үбсүүндэ «Дайшалхы габьяагай түлөө», «Германиие илаhанай түлөө», «Берлиниие абаhанай түлөө» медальнууд, Ажалай Улаан Тугай орден толоржо байдаг. Тэрэнэй даадаг экипажай коллектив халаан бүриингөө даабари 30—35 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ ехэ габшагайгаар хүдэлжэ байна. Даабаряа болзорhоонь урид дүүргэхые оролдоно.

Эдэнэй ажаллажа байхыень харахадаа, үгэдөө хүрэхэ дүүрэн арга боломжотой зон гэжэ ойлгоо hэмди. Баатар сэрэгшэ, эрхим түрүү ажалшан Григорий Семёнович Покацкиин нэрэ соло үшөөл оло дахин дурдагдаха байха.

К. ЖАМЬЯНОВ.

СВЕТЛАНА ЮДИНАГАЙ ЗАЛУУШУУЛАЙ БРИГАДА

МҮНӨӨ Москвада метрогой дүрбэн шэнэ лини баригдажа байна. Энэнь 25 километр тоннель, 13 станци, үйлсэ болон талмайнууд доогуур ябаган хүнүүдэй гараха хэдэн арбаад харгы гээшэ.

«Щукинская» гэhэн шэнэ станциие ниислэл хотын метрополитенэй дирекци hаяхан барилгашадhаа тушаажа абаба. Станциин досоо талые шэмэглэн гоёоhон бригадануудай, тэрэ тоодо Светлана Юдинагай ударидадаг коллективэй хэhэн хүдэлмэри үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө. Светлана — залуу бригадир юм. (Тэрэ гушааяа шахажа ябана). Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд — хори наhатай басагад. 1971 ондо тэрэнэй бригада эмхидхэгдэн байгуулагдаhан юм. Бригадын түүхэ онсо шэнжэтэй.

Нэгэтэ малярнуудай халаанайнгаа ажал дүүргэжэ байхада, участогай начальник Виктор Михайлов барилга дээрэ ерээ hэн. Үйлэдбэриин-техническэ училищи дүүргэhэн басагад барилга дээрэмнай нэмэжэ ерэхэнь гээд тэрэ мэдээсэбэ.

— Шэнээр ерэhэн басагадhаа нэгэ бригада эмхидхэхэ гэжэ hанаhан байгаабди. Зүгөөр тиимэ бригада хэншье толгойлхо дурагүй. Тиимэhээ бүхы бригадануудта хубааха болохо хабди.

— Хэды хүн бэ? — гээд, малярнуудай бригадир Светлана Юдина hонирхобо.

— 12 басаган.

— Минии турша лаа, яахаб, — гээд, Михайловай hанажа ябаhан юумые таараhан мэтээр, дуугарба. — Багша боложо шадаха, үгыгөөшье мэдэнэгүйб.

— Шадахал байхаш. Харааhай, — гэжэ Михайлов халуунаар дэмжэбэ. Светлана эрилтэ табижа шададаг, ажалда дуратай, мүхэшэгүй зоригтой хүн гээд Михайлов мэдэхэ байгаа.

Бригадынь гэшүүд:

— Светлана, яахашни гээшэб? Эдэ басагадтай ажаллахада, хэды хүшэр байхыень мэдэнэгүйш. Тэдэниии үшөө hайнаар ажаллажа шадахагүй зон ха юм... — гэлдээ hэн.

Зүгөөр Юдина тэдэ басагадые өөртөө абаха гэжэ шиидэбэ.

Тиихэдэ Москвагай метро барилгада Светлана Юдина 12 жэл соо ажаллаад байгаа hэн. Түрүүшээр тэрэ дүй дүршэлтэй Яков Василенкын бригадада ажаллаhан. hүүлээрнь өөрөө нэгэ бригада хүтэлбэрилhэн байгаа. «Профсоюзная» гэжэ метрогой станциин досоо талын гоёолтын ажалые hайнаар хэhэнэйнгээ түлөө коммунист Светлана Юдина «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаhан байна.

Шэнэ бригада даажа абахадань, Юдинагай салин хүлhэниинь доошолхо юм.

Светлана энээнhээ урид 150 түхэриг салин хүлhэ, түсэбөө үлүүлhэнэй түлөө hара бүри шан нэмэжэ абадаг hэн. Шэнэ бригадада түсэб дүүргэхэ тухай түрүүшээр бодомжолхо аргагүй байгаа hааб даа. Тиимэhээ хахад жэл соо гү, али хахад жэлhээ үлүү саг соо шан абтахагүй болоо.

Юундэ Юдина иимэ шиидхэбэри абаа гээшэб? Метро барилгада үшөө нэгэ бригада ехэ удха шанартай байхаб гэжэ коммунист, түрүү бригадир Юдина ойлгоhон байгаа. Хэзээ нэгэтэ техническэ мэргэжэлэй училищи дүүргээд ерэхэдэнь, коммунист Яков Василенко тэрэниие өөрынгөө мэргэжэлдэ hургаhан юм. Харин мүнөө олоhон эрдэм бэлигээ залуушуулда дамжуулхые шиидээ. Тиигэжэ хоёр жэлэй саада тээ залуушуулай шэнэ бригада бии болоо hэн.

Түрүүшээр үнэхөөрөөшье хүшэр хүндэ байгаа. Урдань халаанай эхилхэhээ арба минута урид ерэдэг hаа, мүнөө — хахад час урид ерэдэг болоо. Үглөө бүри таба минутын «хөөрэлдөө» хэдэг болоhон байна. Үдэрэй туршада хэхэ ажал тухайдаа, хүшэр талыень заажа, асуудалдань харюусадаг hэн.

Энэнь гол шухала бэшэ бэлэй. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бригадада хүдэлмэришэн бүхэн ямаршье ажал хэжэ шадаха байгаа. Шэнэ бригадын залуу басагад шадабари, дүй дүршэлгүй hэн. Тиимэhээ хэhэн ажалайнь хэмжээн бага, шанарынь бирагүй байгаа бшуу. Саг дарыдань хэлэжэ үгэхэ, туhалха, дүй дүршэлөө хубаалдаха хэрэгтэй байгаа. Өөрөө ехэ юумэ хэхэ баатай болодог бэлэй.

Эгээл орёо даабари — станциин дээдэ нюур талые Светлана өөрөө шабадаг байба. Тиихэдээ үшөө хоёр туhалагша-басагадые абадаг hэн: тэдэнэр хараха, hураха, заншаха ёhотой ха юм.

Хоёр-гурбан hарын hүүлээр хэдэ, залуу басагадынь бригадирайнгаа этигэл найдабариие харюулдаг болобо. Зарим басагадынь Светланаhаа дутуугүй бэрхээр ажаллажа эхилбэ.

Метро баригшадай байрлаха гэр байрын газаа, досоо талые шэрдэхэ гэhэн даабари абаба. Светлана, тэрэнэй хани басагадшье харюусалгатай ажал хэхэ болоhондоо зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлөө hэн.

Светлана эсэнхэй, онсог баяртай гэртээ ерэжэ, бригадынгаа урагшатай ажал тухай хани нүхэдтөө бултыень хөөрэдэг бэлэй.

Шэнэ гэр гоёон шэмэглэhэнэйнгээ түлөө тэрэнэй бригада «hайн» гэhэн сэгнэлтэдэ хүртөө hэн.

Мүнөө Светлана Юдинагай ударидадаг залуушуулай бригада Московско метро баригшадай дунда түрүү бригада гэжэ суурхана.

Гурбан жэл болоодүй байхада, басагад үндэр мэргэжэлтэй болоо. Тус бригадын гэшүүд үдэр бүри даабаряа үлүүлэн дүүргэдэг юм.

Светлана Юдинагай бригадын амжалта тухай иимэ тоо, баримтанууд элирхэйлэн гэршэлнэ: 1973 ондо тус бригада 1,5 түсэб дүүргээ. 1972 онтой сасуулбал, бригадын ажалай бүтээсэ 8 процентээр дээшэлбэ.

Берта БУХАРИНА.
(АПН).

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ?

ХАМАГ АНХАРАЛАА ХҮДӨӨ АЖАЛШАДТА

Он жэлэй ошохо тума хүдөө нютагай ажалшадай байра байдал улам һайжарна, тэдэнэр бүри баян дэлгэр болоно. Хүдөөгэй ажалшад мүнөө городойхидһоо юугээрэшье дутахаяа болиноо. Тиимэһээ тэдэнэй үдэр бүри ургажа байгаа эрилтэнүүдые гүйсэд хангахын түлөө хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ехэхэн оролдолго гаргажа байдаг.

Хүдөө нютагта ажаһуудаг ажалшадай, холын фермэ, отара, гүүртэнүүдээр байдаг ажалшадай ажаһуудалай эрхим эрилтэнүүдые хангажа шадаха арга манай эмхи зургаануудта бии гээшэ. Мүнөө республикын манай аймагуудаар хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха 19 комбинат, хүдөөгэй 29 гэр, ажалшадай захил абадаг 86 комплексно пункт тоологдоно. Багахан һуурин тосхонуудаар, фермэ, отара, гүүртэнүүдээр ГАЗ-52 маркын тусхай автомашинанууд ябажа, ажалшадай захяа, эрилтэнүүдые дүүргэдэг. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада манай комбинадууд арбан табан шэнэ автомашина абаа.

Хүн зоной ажаһуудалай эрилтые хангаха эмхи зургаануудай материальна бааза жэл ошохо бүри бэхижэжэ байна. Түсэбтэ табан жэлэй 3 жэлэй туршада шэнэ комбинадууд Турунтаево, Хэжэнгэ тосхонуудта баригдаа, хубсаһа угааха, химиин аргаар хубсаһа арилгаха предприяти — Закаменск хотодо, микроательенүүд Хяагта хотодо, Хэрэндэ, Баргажанда, Бэшүүртэ баригдаа, Кабанск, Байгал-Худара, Гусиноозёрск хотодо ехэ болгогдоо. Гурбан жэлэй туршада хүдөө нютагай ажалшадай ажаһуудал хангаха эмхи зургаануудта элдэб янзын технологическа түхеэрэлгэ тодхогдоо.

Арга боломжонуудаа зүбөөр хэрэглэн, хүдөөгэй ажалшадай ажаһуудалай эрилтые һайнаар хангадаг эмхи зургаанууд манда үсөөн бэшэ. Һүүлэй үедэ Кабанскын, Хурамхаанай, Хэжэнгын аймагуудай хүн зоной ажаһуудалай эрилтые хангадаг эмхи зургаануудай коллективүүд нилээд һайнаар хүдэлдэг болоо. Тэдэ аймагуудай комбинадууд түсэб, зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэнэ. Хэдэн тосхонуудта ажалшадай захяа абаха комплексно пунктнууд нээгдээ, хүдэлмэрилэгшэдынь, мэргэжэлтэдынь холын һуурин, фермэ, гүүртэ, отарануудаар ябажа, ажалшадай захяа, эрилтые дүүргэнэ.

Мүнөө хүдөө нютагай ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангаха эмхи зургаануудта 2.500 гаран хүнүүд, тэрэ тоодо хэдэн зуугаад мэргэжэлтэд хүдэлнэ, хүн зондо 250 гаран элдэб янзын туһа хүргэнэ. Манай предприятинууд ажалшадта мебель, гэрэй элдэб хэрэгсэлнүүдые хэхэ, заһаха, хубсаһа оёхо, эрэ ба эхэнэрнүүдтэ гутал оёхо, заһаха, элдэб юумэ сэбэрлэхэ, угааха, шэрдэхэ, фото-зурагуудые буулгаха, үһэ заһаха, будаха болон хүнэй бэшэшье эрилтые хангаха аргатай юм. Энэ жэлэй түрүүшын хахадта хүдөө ажалшадта 2 миллионһоо үлүү түхэригэй ажаһуудалай эрилтэ дүүргэгдээ.

Манай эмхи зургаануудые бэлэдхэл ехэтэй, һайн хүдэлмэрилэгшэдөөр хангахын тула ехэхэн оролдолго гаргагдажа байдаг. Жэл бүри олон хүнүүд һургагдана, мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ. Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха министерствын һуралсалай комбинат байгша оной август һарада 25 фотографые, 28 парикмахерые һургажа гаргаа. Тэдэнэй олонхинь хүдөө нютагуудта хүдэлхөөр эльгээгдээ. Юумэ оёгшодой, эсхэгшэдэй, парикмахернуудай, гутал заһагша, оёгшодой болон бэшэшье хүдэлмэрилэгшэдэй семинар, зүблөөн үе-үе болоод лэ үнгэргэгдэжэ байдаг. Жэл бүри мэргэжэлтын түрүү нэрэ зэргын түлөө конкурс үнгэргэгдэнэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха предприятинууд хүсэеэ хамтаруулжа хүдэлдэг болоо. 1974 ондо тиигэжэ хүдэлдэг предприятинууд хүдөөгэй ажалшадта 1360 мянган түхэригэй ажаһуудалай туһа хүргөө. Иигэжэ юумэ хэхэдэ ехэ бүтээсэтэй, экономическа талаараа аша туһатай юм. Саашадаа иимэ аргаар юумэн бүри ехээр оёгдохо, хэгдэхэ, нэхэгдэхэ, заһагдаха, сэбэрлэгдэхэ, будагдаха гээшэ.

Гэбэшье хүдөөгэй хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха талаар үшөөл ехэхэн дутагдал үзэгдэнэ. Зэдын (директорынь В. С. Якимов), Хяагтын (директорынь И. С. Вернитский), Яруунын (директорынь Б. Б. Бадмаев), Прибайкалиин (директорынь И. Н. Иванов), Бэшүүрэй (директорынь Г. Г. Петров) комбинадууд хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха түсэб зорилгонуудаа дүүргэнэгүй. Байгша оной түрүүшын хахадта тэдэнэр нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө продукци багаар гаргаһан байха юм.

Дурсагдаһан аймагуудай комбинадуудай хүтэлбэрилэгшэд хүдөө нютагуудаар ажалшадай захяа абаха комплексно пунктнуудые олошоруулнагүй, хүдэлмэрилэгшэдынь тосхонуудаар, холын фермэ, отара, гүүртэнүүдээр ябанагүй, ажал хүдэлмэридөө шэнэ онол арга, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлнэгүй. Зарим аймагай Соведүүдэй гүйсэдкомууд хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха эмхи зургаануудые һулаар хүтэлбэрилнэ, ажал хүдэлмэриинь нягтаар шалган хинанагүй, тэдэндэ мүртэй туһа хүргэнэгүй. Иимэ ушарнууд илангаяа Бэшүүрэй, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй, Зэдын аймагуудай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай зүгһөө үзэгдэнэ.

Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха эмхи зургаануудай гол зорилго юуб гэхэдэ, түсэб даабаряа, абаһан уялгаяа саг болзортонь дүүргэхэ, хүнэй захяа, эрилтэ хэлэһэн болзортонь һайн шанартайгаар хангаха, хүдөө нютагуудаар ажалшадай захяа абаха комплексно пунктнуудые олоор нээхэ, материальна баазаяа бүри саашань бэхижүүлхэ, хүдэлмэрилэгшэдэйнгөө мэргэжэл дээшэлүүлхэ, ажал хүдэлмэридөө шэнэ онол арга, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ болоно гээшэ.

Н. МАЛХАНОВ,
хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха министрэй орлогшо.

Тарбагатайн кондитерскэ фабрикада хорёод гаран ярадай хинагшад хүдэлнэ. Тэдэнние фабрикын экономист, партиин гэшүүн Федосья Антоновна Думнова хүтэлбэрилнэ. Хинан шалгагшад табан бүлэг боложо хубааралд, газаа досоохи эмхи гурим, ариг сэбэрэй хойноһоо адагладаг, үйлэдбэрилэгдэһэн зүйлнүүдэй шанар тодорхойлдог юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эдэбхитэй хинагшадай бүлэг. (Зүүн гарһаа) лаборант Васса Титовна Гордеева, лабораторине даагша Евдокия Исаевна Воронина, амтата зүйл гаргадаг цехэй начальник Мария Михайловна Чебунина гэгшэд бүтээгдэһэн зүйлэй шанар шалгажа байна.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

АГИТБРИГАДАНУУД ХҮДӨӨ ГАРАНА

Ургаса хуряалгын халуун һаһын үедэ хүдөөгэй ажалшадые, тариашадые соёлой талаар хангалгада айхабтар ехэ анхарал хандуулагдана. Профсоюзуудай областной Соведэй уран һайханай бүлгэмүүдэй байшан эндэ горитой үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Мүнөө үедэ уран һайханай байшан 15 агитбригада республикын аймагуудта эльгээгээд байна. Эдэ агитбригаданууд полевой стануудта, малшадай урда һонирхолтой концертнүүдые харуулжа эхилээ. Зүүн-Сибириин технологическа институдай студентнэрэй агитбригада Хяагтын, Баргажанай аймагуудаар ябажа 65 концерт харуулаа. Энэ агитбригадые студент Антонов хүтэлбэрилнэ.

Мүн энэл институдай студент Александр Метрономскиин хүтэлбэрилдэг агитбригада Яруунын, Баргажанай, Хурамхаанай аймагуудта 60 концерт харуулаа. Тиин энэл агитбригадын гэшүүд БАМ-ай барилгашадта концертнүүдые харуулжа, һайшаал магтаалда хүртөө.

«Рассвет» гэһэн Соёлой байшангай агитбригада Хурамхаанай аймаг гараа. Тэдэнэр энэ аймагые шефтээ абанхай.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай, Буряадай хүдөө ажахын институдай, мүн ВСТИ-гэй үшөө нэгэ агитбригада болон концертнэ бүлэгүүд сентябрь һарын эхеэр республикын ажалшадые соёлой талаар хангаха хэрэгтэ хабаадалсахаяа гараха юм. Тиихэдэ ЛВРЗ-гэй, шэлэй заводой, хүдөө ажахын техникумэй соёлшод энэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадахые бэлдэжэ байнхай.

Ц. БАТУЕВ.

«БУРЯАД ҮНЭНДЭ» бэшэһэнэй һүүлээр

„МҮНГЭШЭ ДАРХАШУУЛ, ТЭДЭНЭЙ ЭРИЛТЭНҮҮД"

Иимэ гаршагтай бэшэг манай газетын 1974 оной июлиин 3-най номерто толилогдоо һэн. Байгша оной хабар Улаан-Үдэ хотын Никольск посёлогто мүнгэшэ дархашуулай мастерской нээгдэжэ, зургаа һарын курсын эмхидхэгдэһэн тухай, курсын багша мүнгэшэ дархан Радна Дымпилович Нохоровто, мүн тэндэ хүдэлдэг хүдэлмэрилэгшэдтэ салин хүлһэ хүсэд түлэдэггүй байһан тухай хэлэгдэһэн юм. Мастерскойн дэргэдэ эмхидхэгдэһэн курсада һурагшадта, тэрээнэй багша нүхэр Нохоровто ажаллаха таарамжатай байдалай хүсэд хангагдаагүй, мастерскойн заһабарилагдаагүй байһан тухай бэшэг дотор хэлэгдэһэн юм.

Дурсагдаһан асуудалнуудые шиидхэхын тулада Буряадай АССР-эй Уран зураашадай холбооной правленидэ редакци хандаһан байгаа.

Манай редакцида эльгээһэн харюу бэшэг соогоо Буряадай АССР-эй Уран зураашадай холбооной правлениин түрүүлэгшэ Д-Н. Дугаров иигэжэ харюусаһан байна:

«Республикын уран һайханай фонд, Уран зураашадай холбооной правлени мүнгэшэ дархашуулай, тэдээнэй һурагшадай байра байдал һайжаруулхын түлөө оролдоно, һургуулиин байшан заһабарилагдажа дүүрэнхэй, материалнууд (мүнгэн мельхиор), хэрэгтэй инструментнүүд абтанхай.

Мүнгэшэ дархашуулда үгтэхэ түлөөһэн СССР-эй Уран зураашадай холбооной правлениин баталһан Дүримэй ёһоор түлэгдэнэ.

Мүнгэшэ дархашуулай һургуули тухай смета СССР-эй Уран зураашадай холбооной правленидэ баталагдахаар эльгээгдээ.

Мүнгэшэ дархашуулай һургуули эмхидхэлгэ арадта туһатай, шэнэ хэрэг мүн, тиимэһээ мүнөө дээрээ зарим бэрхэшээлнүүдтэй дайралдана».

ЛУКОМЛИИН ГАЛНУУД

НОВОЛУКОМЛЬ. (Витебскэ область). (ТАСС). (СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Лукомлиин ГРЭС-эй барилгашадта, хабсаргагшадта, ашаглалгада тушаагшадта ехэ һайндэр болобо. Гайхамшаг илалта — манай орон дотор уралаар хүдэлдэг эгээн ехэ электростанцинуудай нэгэн болохо энэ ГРЭС-эй болзорһоо урид ашаглалгада оруулагдажа, проектнэ хүсэндөө хүрэһэнтэйнь дашарамдуулан, КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалга Белоруссиин энэ хотын ажалшадай зориг бадаруулан, хүсэ шадалыень нэмээбэ. Электростанци барилга КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдые амжалтатайгаар бэелүүлһэнэй, аха дүү совет республика бүхэнэй экономико ба соёл культура хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ талаар ленинскэ национальна политикын илан мандаһанай гэршэ жэшээ болоно.

Белоруссиин ССР-эй Элшэ хүсэнэй ба электрификацилгын гол үйлэдбэриин управлениин начальник Г. Н. Хартанович ТАСС-ай корреспондентэй хөөрэлдэхэдөө, мүнөө Лукомлиин ГРЭС 2 миллион 400 мянган киловатт элшэ хүсэ үйлэдбэрилэн гаргана гэжэ хэлэбэ. 300 мянган киловатт хүсэтэй һүүлшын, наймадахи энергоблок болзорһоо хоёр һараар урид ашаглалгада оруулагдаа.

Хабсаргалгын хүдэлмэриин түрүү арга онол хэрэглэһэнэй ашаар барилгашадай, хабсаргагшадай коллектив уялгануудаа амжалтатайгаар бүүргэһэн байна. Түрүүшын долоон агрегат хабсархадаа, хүдэлмэришэд ехэ дүй дүршэлтэй болоһон байгаа. Эдэ бүгэдын ашаар манай коллектив барилгын ехэ материал, эдлэл хэрэгсэл, түлишэ алмажа, барилгын өөрын үнэ сэнгые нилээд хямдаруулһан юм.

Мүнөө ашаглалгада тушаагшад габшагай ажалай эстафетые барилгашадһаа, хабсаргагшадһаа дамжуулан абаба. ГРЭС-ые проектнэ хүсэндэнь дүрбэ һараар урид, байгша оной ноябриин 7 болотор оруулхые уялгалаа.

НОМОЙ ТАГ
„ЗАЛУУ НАҺАНАЙ ОХИН"

Уншагшын һанамжа

«Зүрхэ дайрама зохидоор, уран нугалбаритайгаар шүлэгөө бэшэжэ эхилһэн авторнууд энэ нангин хэрэгээ орхидоггүй, улам саашань мэргэжэлээ дээшэлүүлэн, шадабарияа шангадхан шармайжа, арадтаа мэдээжэ дуушад болон тодордог. Тиимэ хадань лэ, эхилэн бэшэгшэдые манай уран зохёолой үглөөдэрые асаржа ябаһан хүнүүд гэжэ нэрлэдэг бэшэ гүбди», — гэжэд Буряадай арадай поэт Н. Г. Дамдинов һаяхана гараһан согсолбориин оршол соо бэшэнэ.

Иимэһээ энэ хамтын согсолборие гартаа абаһан поэзидэ дуратайшуул элдэб бодолнуудта абтана бээз. Энэ ном дотор ороһон бүхы авторнуудай бүтээлнүүдые хаража үзэхэ гэһэн зорилго урдаа табингүй, зарим поэдүүдэй бүтээлнүүд тухай һанал бодолоо уншагшатай хубаалдаха хүсэлэнтэйб.

Нэн түрүүн номой шэмэглэл тухай. Номой гадар ехэ таарама, зохидхоноор, үндэһэн буряад угалзаар шэмэглэгдэнхэй. Нэрэнь алталмал шэрээр барлагданхай. Мүн автор бүхэнэй шүлэгүүдэй эхиндэ, дээдэ булангдань зохидхон зураг барлагданхай.

Номой үшөө нэгэ тэмдэглэмээр талань гэхэдэ, автор бүхэнэй тобшохон намтар эндэ бэшэгдэнхэй. Мүн согсолбориин нэрэ баһал зүб үгтэһэн гэжэ энэ ном дотор ороһон шүлэгүүдые уншаһан хүн бүхэн хэлэхэ байха.

Эдэ бүгэдэ согсолбори зохёожо бэлдэһэн зоной хэһэн ажалые һайн талаһаань гэршэлнэ.

Ном дотор ороһон арбан табан нэрэ. Арбан табан ондоонууд. Гэбэшье залуу наһанай хүсэл эрмэлзэл тэдэниие нэгэдүүлнэ.

Ном алфавидай ёһоор зохёогдонхой. Ургажа ябаа залуу поэт Ардан Ангархаев хамтын согсолбори нээнэ. Эндэ поэдэй 7 шүлэг ороно. Эдэ шүлэгүүдынь автор тухай нилээд хөөрэжэ үгэнэ. Эдэ шүлэгүүдынь удхаараашье, түхэл маягааараашье өөрын онсо нюурнуудтай. Рифмэ ба уран найруулгын талаар эдэниие хаража үзэбэл, авторай олоһон «олзонуудые» тэмдэглэмээр. Эндэ поэт үгэдөө анхаралтайгаар хандадаг, шэнэ образуудые бэдэрдэг байһаниинь харагдана. «Сэдьхэлэй богонихон хубилалтанууд» гэһэн шүлэг юһэн х у б и һ а а бүридэнхэй. Эдэ хубиханууд соогоо автор хүнэй мэдэрэлэй оршон тойрон байгаалитай, тэрэнэй үзэгдэлнүүдтэй нэгэн һалашагүй холбоотой байһые харуулжа шадаа. Энэ хадаа залуу поэдэй амжалта болоно.

«Морин хуур» гэһэн шүлэг Ардан Ангархаевай шүлэгүүдые түгэсхэнэ. Энэ шүлэг сооһоо иимэ мүрнүүд бии:

Шэнхинэн шуудэрээр
һалганаһан
Шэдитэ һайхан аялга
Саһанай орьёл һабагшалһан
Туяан дээрэ наадахалби.

Поэдэй сэдьхэлэй оёорһоо гараһан эдэ үгэнүүдтэ найданабди.

Шуя-Ханда Базарсадаева яһала үнихэнэй бэшэжэ эхилһэн. «Хүнэй сэдьхэл хүдэлгэһэйб» гэһэн шүлэгөөр тэрэ эхилнэ. Энэ шүлэгынь поэтессын досоогоо хадагалжа ябаһан һанал бодолнуудайнь нэгэн гэмээр. Шуя-Ханда Базарсадаева шүлэгүүд соогоо талын хүнэй түхэл шарайе зураглан харуулха гэжэ оролдоно. Харуулжа шаданашье гэмээр. «Хожом намайе бү һанаарай» гэһэн шүлэг сооһоо иимэ мүрнүүдые уншанабди:

Талын хүнэй
тамиршье һаа
даруухан,
Тала шэнги
нэлэнхы юм гээд
хэлсэгшэ.
Үргэн дайдын
хүгжэмшье һаа
даруухан,
Ургы сэсэгээр
угтан байдаг
гэлсэгшэ.

Тала нютагтай буряад хүнэй зүрхэ сэдьхэл тааһан поэтессын шүлэгүүдые һонирхон уншамаар. Эндэ поэтессын өөрын шарай тодоржо, тэрэнэй шүлэгүүдэй бэеэ хүсэжэ байһые ойлгонобди.

Геннадий Ринчино. «Наһан» гэжэ шүлэгынь һонирхол татана. Залуу поэдэй зохёохы замынь энэ шүлэгһөө эхилэг лэ гэжэ хүсэнэбди.

Үзэгдөөгүй шэрэ будагаар
зураг зуража,
Үзэсхэлэн болгон хүнүүдые
гайхуулхам.
Уян залуу наһанайнгаа
хүсэл хүмүүжүүлжэ,
Уһан далай, гал түймэр
досоогоо байгуулхам...

гэжэд залуу поэт Борис Сыренов бэшэнэ. Энэ согсолбори дотор ороһон поэдэй шүлэгүүд тэрэнэй ургажа, зохёохо замайнгаа шэнэ орьёлдо гаража ябаһыень гэршэлнэ. Тэрэнэй шүлэгүүдые уншахадаа, өөрын дуутай, шанга хоолойтой поэт ургажа ябана гэжэ ойлгонобди. Тиимэһээл зохёолшодо энээнһээ хойшоо ехэ эрилтэ табиха ёһотойбди.

Климент Жамьянов — өөрын тусхай темэтэй поэт. Тэрэ хүдэлмэришэн анги тухай бэшэдэг. «Минии завод», «Шэрэм бурма, галта горход» гэһэн шүлэгүүдынь уншагшын анхарал яһала татана. Тиихэдэ Дашанима Халхаров мүн лэ өөрын темэтэй гэмээр. Тэрэнэй шүлэгүүд совет сэрэгшэдэ зорюулагданхай.

Өөрын онсо маягаар, түхэлөөр бэшэхэ гэжэ залуу поэдүүд оролдоно. Жэшээлхэдэ, Даши-Дондок Очировай «Дуратайб» гэһэн шүлэг. Автор шүлэгүүд соогоо ажабайдалай үйлэ хэрэгүүдтэ тобшолол хэхэ гэжэ оролдоно.

Түрүүшынгээ дура хэн мартахаб? Теэд бүхы зон энээн тухайдаа уянгата мүрнүүдээр бэшэжэ шадаха аал? Цыдып Цырендоржиевай «Түрүүшын дуран» гэжэ шүлэг олон уншагшадай сэдьхэл хүлгөөхэл.

«Ерээдүйе
Бидэ бүгэдэ баринабди,
Сагай ошохые
Ойлгонгүйгөөр ябанабди», —

гэжэд залуу поэт «Үе сагнай» гэһэн шүлэг соогоо бэшэнэ. Иимэ тобшололнуудые олоор хэхыень поэдтэ хүсэнэбди.

«Залуу наһанай охин» гэжэ согсолбори залуу, зохёохо замдаа һаял гаража ябаһан поэдүүдэй ном болоно. Тиимэһээ дутуу дундагүй гэжэ хэлэхэ болоо һаа, залуу поэдүүдтэ мууе хүсэһэн ябадал болохо байна.

Ном дотор ороһон шүлэгүүдые тематикын талаһаа абажа хараябди. Дуран, залуу наһан, байгаали гэһэн гурбан темэ гол темэнүүд болоно. Уран зохёолшо өөрынгөө тон һайн мэдэхэ юумэн тухай бэшэхэ ёһотой гэжэ хэндэшье мэдээжэ ааб даа. Ажабайдалые анхаралтайгаар шэнжэжэ үзөөд, өөрынгөө уран найруулгын темэнүүдые шадабаритайгаар үргэн болгохо гээшэ уран зохёолшын уялга мүн. Мүнөө үеын хүдэлмэришэнэй образ тодо хурсаар харуулһан зохёолнуудые олоор бэшэхыень залуу поэдүүдтэ захимаар байна.

«Залуу наһанай охин» гэжэ согсолбори уншаһанай һүүлээр манайда залуу поэдүүд ургажа байна, зариманайнь харгы замай годирхойнуудтайшье һаань, бултадаа урагшаа дабхина гэжэ хэлэхээр. Залуу поэдүүдэй иимэ хамтын согсолборинууд саг үргэлжэ гаража байха гэжэ бидэ булта хүлеэнэбди.

Д-Р. ДАМБАЕВ,
Улаан-Үдын аймагай Гильбэрэй дунда һургуулиин багша.

ҮХИБҮҮД! ХАРГЫДА ҺЭРИМЖЭТЭЙ ЯБАГТЫ!

Һургуулинуудай зунай амаралта дүүрэбэ. Мүнөө үхибүүд үйлсэ гудамжаар олоороо ябадаг болобо. Нагаса хүдөө нютагта гү, лагерьта ошожо амараад үхибүүд харгы хүндэлэн ябаха дүрим мартаһан байжа болохо бшуу. Түрэлхид, багшанар, хүмүүжүүлэгшэд энээниие үхибүүдтэ һануулха зэргэтэй. Зунай үе сэхэ гэхэдэ, харгыгаар ябаһан машинада үхибүүдэй дайралдаһан ушар үшөөл үзэгдэнэ. Байгша оной түрүүшын долоон һарын туршада үхибүүдэй гэнэ усалда ороһон ушар үзэгдөө.

Нэгэ иимэ ушар дурдая. Жолоошон Витковский Улаан-Үдын Жердевэй нэрэмжэтэ үйлсөөр часай 45 километр түргөөр ябатараа машинаһаа дүтэхэнэ нэгэ басаган харгы дээгүүр гүйжэ гарахые гэнтэ харажархиба. Жолоошон машинаяа удаашаруулба. Ира мэгдэһэндээ түбэд шэнгээр зогсошобо. Зүгээр басаган гэнтэ урагшаа даб гээд дахин гүйжэрхибэ. Басаганай гүйжэрхихые хаража, жолоошон тэрэниие дайралгүйе оролдон, машинагаа залуурые баруун тээшэнь эрид мушхаба. Тиигээбэшье басаган машинын хажуугай зүүн булан руу, хажуу тээшээ хиидэбэ. Иигэжэ 6-дахи класай һурагша Андреева Ира больницада ороһон байна. Хэрбээ энэ басаганай һэрим-жэтэй һэргэг ябажа, үйлсэ хүндэлэн гараа һаань, гай осолдолто ушар болохогүй байгаа.

Иимэрхүү гэнэ усал гансашье гүрэнэй автоинспекциин хүдэлмэрилэгшэдэй һанаа зобоохо бэшэ, мүн бүхы олониитын, наһажаал хүнүүдэй анхаралда байха зэргэтэй. Автомотопаркын тоо республика доторнай жэлһээ жэлдэ олошоржол байна гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ бшуу. Теэд гудамжануудые болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэри үшөөл удаанаар ябуулагдана. Тиихэдэ харгыгаар ябаха дүрим һургуулинуудта шудалагданагүй. Тиимэһээ гэнэ усал гудамжануудта тохёолдоно гэжэ эндэ хэлэмээр.

Гудамжануудта бэээ зүбөөр абажа ябахаар үхибүүдые, эдиршүүлые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ гэр бүлэ, һургуули, саад, ясли нилээд ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Үхибүүнэйнгээ эрэмдэг болонгүй, элүүр энхээр томо болохыень айл бүхэн хүсэдэг гээшэ ааб даа. Үйлсэ гудамжада бэээ яажа зүбөөр абажа ябахаб, харгые хаана, ямар газараар хүндэлэн гарахаб гэхэ мэтэ дүримдэ үхибүүдые һургаха хэрэг түрэлхидһөө нилээд дулдыдаха байна бшуу.

Тиимэһээ **«Үхибүүд! Харгыда һэримжэтэй ябагты!»** гэжэ багашуулда, эдиршүүлдэ хэлэхэ, ойлгуулха, һануулха гээшэ түрэлхидэй, һургуулинуудай багшанарай, саад, яслинуудай хүмүүжүүлэгшэдэй нангин уялга болоно.

Г. МОРГУНОВА,
ГАИ-гай инструктор.

МОСКВА. СССР-эй Түбэй телевидениин эгээн үргэнөөр мэдээжэ болоһон дамжуулгануудай нэгэн хадаа «Кабачок 13 стульев» гэһэн дамжуулга болоно.

Совет кино болон театрай мэдээжэ артистнууд Спартак Мишулин, Ольга Аросева, Наталия Селезнева болон Валентина Шарыкина гэгшэдэй хэдэг дамжуулганууд хододоо хүгжэмөөр баян.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зунай «амаралта» дүүрээ. «Кабачок» заседанидаа сугларба. Зүүн гарһаа: пан Баспальчик — артист В. Козел, Зося — В. Шарыкина, Вотруба — В. Байков, пан директор — С. Мишулин, Ванда — Е. Санько, пан профессор — Б. Рунге.

ТАСС-ай фотохронико.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

«БИДЭНИИЕ ТЭЖЭЭДЭГ ГАЗАРНАЙ»

ПРАГА. «Бидэниие тэжээдэг газарнай» гэһэн республиканска ехэ выставкэ Чехиин Ческе-Будеевице хотодо нээгдэбэ.

Хүдөө ажахын зунай выставканууд Ческе-Будеевицедэ болодог заншалтай. Гэбэшье, «Бидэниие тэжээдэг газарнай» гэһэн 1974 оной выставкэ онсо удха шанартай. Бүхы Чехословакиин алдарта һайндэр — ороной хүдөө ажахые коллективизацилгын эхилһээр 25 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байһан жэлдэ түс выставкэ эмхидхэгдээ. Үнгэрһэн хорин табан жэлэй турша соо хүдөө ажахын энэ шухала һалбарида зүйлагдаһан асар ехэ амжалтануудые тэндэ гэршэлэн харуулна.

Революциин һүүлээр, 1949 ондо хүдөө ажахын 28 кооператив эмхидхэгдэн байгуулагдажа, 650 хүниие нэгэдүүлһэн юм. Мүнөө Чехословакида хүдөө ажахын 4.460 кооператив тоологдоно.

Хүгжэлтын социалис зам ороной хүдөө ажахые үргэнөөр оньһожоруулха арга олгоо. Энэ жэлдэ ЧССР-эй полинууд дээрэ түрүүшынхеэ хэрэглэгдэжэ эхилһэн «Колос», «Нива» гэжэ совет комбайнууд республикын механизаторнуудай дунда суурхана. Совет сортын шэниисэ Чехословакида мэдээжэ болонхой. Шэниисын полиин эхэнхи талмайда «мироновская», «безостая», «кавказ», «аврора» гэжэ сортнууд тариганхай.

ОРОД КЛАССИГУУДАЙ НОМУУД

БЕЛГРАД. А. П. Чеховэй зохёолнуудай арбан боти суглуулбарие эндэхи «Рада» гэжэ номой хэблэл сербско-хорват хэлэн дээрэ оршуулан гаргаба. Дэлхэйн литературын классигуудай зохёолнуудай суглуулбарие хэблэлгэ Югославида заншалта боложо байна. А. С. Пушкинай, С. Есенинэй зохёолнуудые «Рада» хэблэл дүрбэ дахин барлан гаргаһан, харин Л. Н. Толстойн, Ф. М. Достоевскиин зохёолнуудые хэблэн гаргаха талаар рекорд туйлаа гэхэдэ болоно. Юуб гэхэдэ, «Война и мир», «Анна Каренина», «Преступление и наказание» гэхэ мэтэ агуу ехэ ород уран зохёолшодой эдэ номуудые «Рада» хэблэл арба дахин хэблэн гаргаһан байха юм.

АГААРАЙ СЭБЭР БАЙХЫН ТҮЛӨӨ

СОФИ. Болгариин Арадай Республикада оршон тойронхи байгаалияа хамгаалха, һайжаруулха түсэбүүд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Тингэжэ энэ түсэбтэ табан жэлэй туршада газарай нуралгатай тэмсэхэ хэрэгтэ 56 миллион лев мүнгэн һомологдоһон байна. Атмосферые сэбэрлэхэ, Болгариин предприятинуудта агаарые сэбэрлэхэ түхеэрэлгэнүүдые тодхолгодо 100 миллион лев мүнгэн гаргашалагданхай.

Модые үргэлжэдэнь һуулгажа, ногоон талмай болгохо хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэнэ. Арадай засагай байгуулагдаһаар үнгэрһэн 30 жэлэй турша соо Болгарида 1 миллион га газарта модон һуулгагдаһан байна. Жэлдээ республикада дундаа зэргээр 5.500 га газарта модо, һөөг һуулгагдадаг юм.

ТЕЛЬМАНЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ ПАРК

БЕРЛИН. Вульхайм гэжэ районой Эрнст Тельманэй нэрэмжэтэ пионернүүдэй парк ГДР-һээ нэгэ жэлээр залуу юм. Германиин социалис гүрэнэй түрүүшын президент Вильгельм Пик тэрэниие пионернүүд-тельмановецүүдтэ бэлэг болгон үгэһэн юм.

Мүнөө энэ парк «Пионернүүдэй республика» гэжэ нэрлэгдэдэг болонхой. 200 багшын хүтэлбэри доро эндэ мянга гаран үхибүүдэй һурадаг 70 кружок хүдэлнэ. Электротехникэ болон электронико, моделировани, биологи, математика, хүгжэм, мүн спортын элдэб секцинүүдтэ үхибүүд дуратайгаар ябадаг байна. Паркын эгээл гоё һайхан юумэниинь гэхэдэ, пионернүүдэй түмэр харгы болоно. 250 эдир тельмановец машинист, стрелочник болон диспетчерэй мэргэжэлдэ һурана.

Паркын «Тельманэй кабинет» соо 20 мянган һурагшад жэл бүри баярай оршон байдалда пионернүүдэй улаан галстугуудые зүүдэг юм.

ПОЛЬШЫН ГОЛ МҮРЭНЭЙ ФЛОТ

ВАРШАВА. Амаралтын һарата дулаан үдэрнүүдэй болоходо, Вислэ мүрэн дээгүүр аяншалгые Польшын ниислэл хотодо ажаһуугшад тон һайн амаралта гэжэ тоолодог. Гэбэшье, зунай үедэ хэдэн мянгаад пассажирай аяншалга ороной гол мүрэнэй флодой дүүргэдэг гансал ажалынь бэшэ юм.

Вислэ мүрэниие «шулуун нүүрһэнэй, буладай мүрэн» гэжэ нэрлэдэг. Силезиин газарай баялиг — нүүрһэ шэрэһэн баржанууд ороной хойто зүг, Балтиин далай тээшэ хойно хойноһоо һубарин ошоно. Эдэ баржанууд гэдэргээ тэхэрихэдээ, далайн эрьеһээ түмэрэй руда, арадай ажахын шухала ашаа абаад ерэдэг юм.

Тэрээнһээ гадна, Варшавын гол мүрэнэй флот Польшын ниислэлэй болон республикын түбэй районой промышленностьда түүхэй эд болон барилгын материалнуудые зөөдэг. Энэ жэлдэ гол мүрэнэй флот нёдондонойхиһоо 18 процентээр ехэ ашаа зөөжэ, 2,6 миллион тоннодо хүргэхэ юм.

ШЭНЭ ГИДРОУЗЕЛАЙ БАРИЛГА ДЭЭРЭ

БЕЛГРАД. Сербиин зүүн урда захадахи Босилеград шадархи Власинска гидроузелай барилгашад амжалта туйлаба. Түсэбөөр хараалагдаһанһаа нилээд урид туннель малтагдажа, гидростанциин дүрбэн шэнэ агрегадта уһан урдан ородог болоо. Тэрэнэй утань мянгаад метр. Тэрээнһээ гадна, 320 метр утатай хоёр һалаа туннель малтагдаһан байна.

Мүнөө тус барилга дээрэ уһанай сөөрэмүүдые малтаха ажал түлэг дундаа ябажа байна. 6,5 километр утатай туннелеэр тэрэ сөөрэм руу уһан урадхуулагдаха юм. Энэ хадаа Баруун Европодохи эгээл томо туннель болохо.

Власинска гидроузелай хоёрдохи ээлжээн 1976 ондо дүүргэгдэхэ түсэбтэй. Барилгашадай эршэ зоригтойгоор хүдэлһэнһөө гидроузел түсэбөөр хараалагдаһан болзорһоо урид ашаглалгада оруулагдаха юм.

(ТАСС).

КОММУНИС ҮЗЭЛ СУРТАЛДА ҮНЭН БАЙХА

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

Манай литература Горьковско ёһо заншал халан абаад, үрэ түгэсөөр үргэлжэлүүлэн хүгжөөжэ байдаг. Горитой үзэгдэлнүүдтэ дары харюусаха гэһэн эрмэлзэл—тиимэ ёһо заншалай нэгэн болоно. Уран зохёолшод һайшалхы публицистикэ бологшо очерк хэрэглэн, арад зоной агууехэ туйлалтануудай гайхамшаг түүхэ-бэшэгые найруулна. Тэдэнэй олониинь өөһэдынгөө зохёол бүтээлые КамАЗ-ай, БАМ-ай, ехэ ехэ электростанцинуудай барилгашадай ажабайдалтай холбоно.

— Байгал-Амарай харгы мүнөө сагай эгээн ехэ барилга болоно. Тэрэнэй политическэ, гүрэнэй ба хүмүүжүүлхы удха шанар хэмжээлэшэгүй ехэ. Эдэ түүхэтэ барилгануудай эхи табилсагша залуушуулай һайн һайхан хэрэгүүдые маттан дуулаха гэшэ манай арюун уялга гэжэ тоолохо ёһотойбди. БАМ-ай түүхые зохёолгодо тон эдэбхитэйгээр хабаадахабди,—гэжэ Константин **Симонов** (Москва) хэлэбэ.

Үгэ хэлэһэн олон нүхэд, нэрлэн дурдабал, Виталий **Озеров** (Москва) ингэжэ онсолон тэмдэглээ: коммунис байгуулалтада бодото ажалаараа хабаадаха ябадал, уран зохёол бүтээлэй асуудалнууд хоорондоо таһаршагүй холбоотой. Тиимэһээ нефтьшэдтэ, модошодто, шахтёрнуудта, барилгашадта уран зохёолшодой ошолго, тэдэнэй байдалые бүри гүнзэгыгөөр шэнжэлгэ, хүдэлмэришэдэй, хүдөө нютагуудай ажалшадай үмэнэ зохёол бүтээлнүүд тухайдаа тоосолго мүнөө сагай ниитын-литературна хэрэгэй шэнжэ шэглэл болонхой.

Уран мэргэжэлтэ хүдэлмэрилэгшэдэй үйлэдбэриин коллективүүдтэй холбоо барисаагаа бүрин бэхижүүлхыень уряалһан партиин уряа олон республика, хизаар ба областьнуудай, литературнуудай зүгһөө ехэтэ һайшаагдан угтагдаһан байна. Жэшээлэн хэлэбэл, Ленинэй хотын уран зохёолшод Невскэ машина бүтээлгын заводтой баталһан уран зохёол бүтээлэй талаар холбоо барисаан тухай договор хэдэн жэлэй туршада бэелүүлэгдэжэ байна,— гэжэ Георгий **Холопов** (Ленинград) мэдээсэбэ. Областиин районуудай нэгэнэйнь хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэй саг үргэлжын холбоон тогтоогдонхой. Гэхэтэй хамта, «Апатит» комбинат, «Апатитский» трест Ленинградай уран зохёолшодто зорюулжа, жэл бүриин дүрбэн шан бии болгоһон, зохёол бэшэхэ командировко тэдээндэ үгэдэг болоһон байна.

Прозаигуудай, поэдүүдэй, драматургнуудай, публицистнүүдэй зохёол бүтээлэй граждан шэнжэ шанар Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ илангаяа эли тодоор бэелэн харагдаа. Патриотизмын, Эхэ орондоо үнэн байлгын асуудал уран зохёолшодой зохёол бүтээлэй тон шухала шэглэлнүүдэй нэгэн байһаар гэжэ үгэ хэлэһэн хүнүүд, тэрэ тоодо Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениин начальнигай орлогшо генерал-полковник Г. В. Средин тэмдэглээ. Фашизмые һамна сохиһон агууехэ илалтын 30 жэлэй ойе тэмдэглэхын тула манай ороной, бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй бэлдэжэ байгаа мүнөө үедэ совет арадай баатаршалгын асуудал онсо шухала удха шанартай болоо гэжэ Константин **Симонов**, Сергей **Смирнов** (Москва) болон бусад хэлэбэ. Арад зоной баатар габьяа тухай номууд залуушуулые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ онсо удха шанартай.

Һайн ном —ажабайдалай дэбтэр мүн. Тиимэ номууд эдир үетэндэ илангаяа шухала. Юундэб гэхэдэ, эдир наһан гээшэмнай хүнэй сааншанхи бүхы ажабайдалай бүрилдэдэг үндэһэ һуури болоно бшуу. Ажабайдалайнгаа замда һаяхан ороһон хүнүүдэй түлөө харюусалгатай байһанаа хододоо һанажа ябаха ёһотойбди. Залуушуул оронойнгоо эзэн, барилгаша, зохёон байгуулагшаб гэһэн мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй байха ёһотой. Манай һайн һайхан ажабайдал тухай эрхим гэгшын, уран хурса зохёолнуудгүйгөөр ургажа байгаа залуу үетэндэ гурим заншалай болбосорол олгожо шадагдахагүй, —гэжэ Владислав **Крапивин** (Свердловск) хэлэбэ.

Тэрэшэлэн СССР-эй Кинематографистнуудай холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь Лев **Кулиджанов**, Роберт **Рождественский** (Москва), Ян **Кросс** (Эстони). Гариф **Ахунов** (Казань) болон бусад зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаа.

Чилиин сэрэгэй хунтын зэрлиг муухай аашануудые буруушаалгын хүдэлөөн бүхы дэлхэй дээрэ үргэнөөр таража байна. Совет уран зохёолшодой зэбүүрхэл мүн лэ хүсэтэйгөөр зэдэлэн дуулдана. Эдэнэр дүлэтэ мүрнүүдээ Чилидэ зорюулна. Энээн тухайда Армид **Григулис** (Латви) пленум дээрэ хэлэбэ. Пленумэй айлшан, Чилиин мэдээжэ уран зохёолшо, Чилиин Коммунис партиин ЦК-гай Политкомиссиин гэшүүн Володя Тейтельбоймые суглаашад халуун альга ташалгаар хүндэлэн угтаа.

Египедэй мэдээжэ уран зохёолшо, ниитын ажал ябуулагша, Азиин ба Африкын оронуудай Уран зохёолшодой ассоциациин генеральна секретарь **Юсеф эс-Сибаи**, Монголой Уран зохёолшодой холбооной түрүүлэгшэ **Лодонгийн Тудэв**, Уласхоорондын литературна шэнжэлэгшэдэй ассоциациин президент **Ив Гондон** гэгшэд пленумдэ хабаадагшадые халуунаар амаршалаа.

Манай ороной ниитын эмхинүүдэй, уран мэргэжэлтэдэй холбоонуудай үмэнэһөө, хилын саанахи элитэ уран зохёолшодой, олохон гүрэнүүдэй соёлой ба искусствын ажал ябуулагшадай үмэнэһөө олон тоото амаршалганууд пленумэй нэрэ дээрэ оробо.

Совет уран зохёолшодой бүхэсоюзна нэгэдэхи съездын 40 жэлэй ойдо зорюулагдажа зарлагдаһан, СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин пленумдэ хабаадагшад Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг баталан абаа. Партиин түсэбүүд болон зорилгонуудые бэелүүлгын аша туһада, коммунизмын үзэл сурталай илан мандалгын аша туһада совет литературын амжалтануудые саг үргэлжэ арьбадхахабди гэжэ эдэнэр КПСС-эй ленинскэ Центральна Комитедые оронойнгоо уран зохёолшодой бүхы эмхиин үмэнэһөө найдуулба.

(ТАСС).

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ?

Болгариин соёлой үдэрнүүдэй Советскэ Союзда үнгэргэгдэжэ байһан тухай Софиин газетэнүүд дэлгэрэнгыгээр бэшэнэ. Болгариин соёлой үдэрнүүд аха дүү арадуудай хоорондохи холбоо барисаае улам бэхижүүлхэ байна гээд «Отечествен фронт» газетэ тэмдэглэнэ.

Чилиин арадтай һанал нэгэтэй байлгын недели тухай материалнууд олон оронуудай хэблэлдэ толилогдоно. Демонстрацинууд, митингнүүд үнгэргэгдэжэ, Чилиин фашис хунтын хорото муухай ябуулганууд, хашалта харшалалтанууд тухай хүн зон мэдээсэн, эдэ бүгэдые эрид буруушаажа байһанаа мэдүүлнэ. Чилиин хүдэлмэришэн ангиие, арад зониие, фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ нэгэдэн жагсаһан ороной бүхы патриодуудые дэмжэжэ байһанаа бидэ эдэ үдэрнүүдтэ үшөө дахин мэдүүлнэбди гэжэ Польшын «Трибуна люду» газетэ бэшэнэ.

Уласхоорондын намарай заншалта яармагай Лейпцигтэ үнгэргэгдэжэ байһан тухай ГДР-эй хэблэл үргэнөөр мэдээсэнэ. СЭВ-эй 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан зүйлнүүд эндэ гол һуури эзэлнэ. ГДР-эй ба Советскэ Союзай хоорондохи аша үрэ ехэтэй харилсаа холбоон тухай олон материалнууд хөөрэнэ.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэевропын зүблөөнэй хоёрдохи шатын хүдэлмэриин Женевэдэ һэргээгдэһэн тухай шэнжэлэлнүүдые газетэнүүд тунхаглана. Зүблөөнэй энэ шата ехэ удха шанартай байна. Тэрэ хүдэлмэреэ богони болзор соо амжалтатайгаар дүүргэхэ гээд этигэн найдажа байһанаа Хельсинкиин «Ууси Суоми» газетэ түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэнэ.

Франциин президент Жискар д'Эстэнэй ФРГ-гэй канцлер Г. Шмидттэй Парижда уулзажа хөөрэлдэһэн ушарта Баруун Европын хэблэл анхаралаа ехээр хандуулна. Хөөрэлдөөнүүд нюусаар үнгэрөө гээд Англиин «Файнэншл таймс» газетэ бэшэнэ.

«Юрэнхы дэлгүүртэ» хабаатай оронуудай Министрнүүдэй Соведэй сесси Брюссельдэ болоһон байна. Эдэ оронуудай хүдөө ажахын министрнүүд энэ сессидэ хабаадаа.

Ливанда эсэргүү эзэрхэг түрэмхэй ябуулгануудаа Израилиин үүдхэжэ байһан тухай гадаадын хэблэл мэдээсэнэ. Тодорхойлон хэлэхэдэ, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые улам шахардуу шанга болгохо гэһэн Тель-Авивай һэдэлгэнүүдэй хойшолонгүүд аюултай байна гээд Венгриин «Мадьяр хирлап» газетэ тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

НЬЮ-ЙОРК

УЛАСХООРОНДЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛАЙ АША ТУҺАДА

ТАСС

«Уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ тухай декларациие бэелүүлгэ» гэһэн асуудалай ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXIX сесси дээрэ зүбшэгдэн хэлсэгдэхэеэ байһантай дашарамдуулан, СССР-һээ ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэлгэтэ эмхи гар табилгагүй ното ООН-ой генеральна секретарьта эльгээбэ. КПСС-эй XXIV съездын хараалһан эб найрамдалай программые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула Советскэ Союз залан сэхэ, эдэбхитэй хараа бодол баримтална гээд энэ ното дотор хэлэгдэнэ. Социалис оронуудай, эб найрамдалта гадаадын политика бэелүүлдэг бүхы гүрэнүүдэй хүсэлэл оролдолгонуудай ашаар, ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан гуримаар зэргэ оршохо гол ёһон уласхоорондын харилсаанда улам үргэнөөр баримталагдана. Бүхы дэлхэй дээрэ шахардуу байдал һуларжа байна.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэевропын зүблөөн дээрэ ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Энээндэ хабаададаг гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй, гар табиһан шухала шиидхэбэринүүдые баталан абалгаар түгэсхэлэй шатынь дүүрэхэ таарамжатай оршон байдал бии боложо байна гээд ното соо тэмдэглэгдэнэ.

Советскэ Союзай, Холбоото Штадуудай хүтэлбэрилэгшэдэй гурбадахи уулзалгын дүнгүүд шахардуу байдалай һуларжа байһые элирхэйлэн гэршэлбэ.

Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряалгын асуудалнуудые шиидхэхэ бүхэдэлхэйн конференцидэ Советскэ Союз хабаадахаар үнинэй бэлэн юм гэжэ ното дотор хэлэгдэнэ.

Уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулха асуудалаар ехэ амжалтын туйлагдаашье һаа, дайнай ба харгис хүсэнүүд харата ябуулгануудаа үргэлжэлүүлһээр гээд ното соо тэмдэглэгдэнэ. Зүүн-Урда Азидахи байдалые политическэ аргаар гүримшуулха, Дүтын Зүүн зүгтэ амгалан байдал хангаха хэрэгтэй. Кипрэй Республикада бэеэ дааһан, дулдыданги бэшэ байдал олгохын, газар дайдынь бүтэн бүрин байхын, хуби заяагаа өөһэдөө шиидхэхэ арга киприот арадта олгохын тула хүсэлэл оролдолгонууд гаргагдаха ёһотой.

Эб найрамдал, аюулгүй байдал хангаха, уласхоорондын харилсаа холбоо тогтоохо хэрэгтэ ООН ехэ үүргэ дүүргэхэ гээд Советскэ Союз тоолоно. Уласхоорондын шахардуу байдалай һуларжа байха үедэ дэлхэйн элдэб асуудалнуудые шиидхэхын тула шэнэ арганууд ООН-ой үмэнэ нээгдэнэ гээд ното дотор тэмдэглэгдэнэ.

ПРАГА

Шахтёрнууд элидхэнэ

ТАСС

Шахтёрнуудай һайндэрэй сентябриин 9-дэ тэмдэглэгдэхэеэ байһантай дашарамдуулан, КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Гусак ороной 320 мянган шахтёр ба энергетигүүдэй делегацитай эндэ уулзаба.

Байгша оной түсэбтэ даабаринуудые, мүн Чехословакиие Совет Армиин сүлөөлһөөр 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа түс һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй амжалтатайгаар дүүргэһэн тухай делегациин гэшүүд КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарьта мэдээсээ. Шахтануудай, электростанцинуудай хүдэлмэришэд түсэбтэ табадахи табан жэлэй даабариие нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэ байха гэжэ эдэнэр Г. Гусагые найдуулба.

Г. Гусак делегациин гэшүүдые амаршалан, үйлэдбэриин эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө ороной шахтёрнуудта, энергетигүүдтэ баяр баясхалан хүргөөд, экономикоёо саашадань хүгжөөлгэдэ танай ажал ехэ туһа хүргэнэ гэжэ тэмдэглээ.

ЛИССАБОН

ДАХИНАА ФРАНКО...

ТАСС

Генерал Франко Испаниин гүрэнэй толгойлогшын уялгые дахинаа даажа абаба гээд Мадридта хуулитаар соносхогдоо.

Һара хахадай урда тээ Франко хүндөөр үбшэлөөд, гүрэнэй толгойлогшын уялгануудые принц Дон Хуан Карлоста саг зуураар дамжуулаа һэн. Уг залгамжалагшамни гэжэ Франко тэрэниие тоолодог. Энэ ябуулгань Испаниин политическэ байдалда хубилалта хэхэ зам нээхэ гэһэншүүгээр Испаниин засагаархидай номнолшод тэмдэглэһэн байгаа. Һара хахадай турша соо принц юушье хээгүй. Франкогой захиргаан засагаа бүхөөр барижа байба.

Генерал Франкогой гүрэнэй толгойлогшын уялгые дүүргэжэ эхилһэн тухай мэдээсэл хүн зоной дунда голхорол үүсхээ гэжэ Мадридһаа дамжуулба.

ЛОНДОН

Коммунист һунгагдаа

ТАСС

Машина бүтээлгын промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэдхэгдэһэн профсоюзай генеральна секретариин орлогшо коммунист Кен Гилл Британиин тред-юнионуудай конгрессэй генсоведтэ һунгагдаа. Англиин 10 миллион ажалшаниие түлөөлдэг БКТ-гэй Брайтонда болоһон съездэдэ хабаадагшад тэрэнэй кандидатурын түлөө дуугаа үгэбэ.

Зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүдэй түлөөлэгшэд хэзээ хэзээнэйхиһээ олоороо БКТ-гэй генсоведэй шэнэ бүридэлдэ ороһон байна гээд нютагай шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ.

ВАШИНГТОН

Хуулиин проектдэ гар табигдаа

ТАСС

Граждан эрилтэ хэрэглэмжэнүүдэй аша туһада Наранай ба халуун аршаан булагуудай элшэ ашаглаха талаар шэнжэлгэнүүдые хэлгэдэ мүнгэ һомолхо тухай хуулиин проектдэ США-гай президент Дж. Форд гар табяа. Энэ хуулиин проектын үндэһөөр хүдэлмэри хэхын тула Гэр байрын ба хото городые хүгжөөлгын министерство, Аэронавтика ба замбуулинай дайда шэнжэлхэ национальна управлени энэ финансын жэлдэ таба миллион доллар гаргашалха ёһотой. Саашанхи дүрбэн жэлэй турша соо үшөө 50 миллион доллар энэ талаар һомологдохо байна.

Холбоото Штадуудта элшэ хүсэнэй нөөсэнүүдэй дуталдажа байһанһаа уламжалан, иимэ хуулиин проект абтаба.

ТОКИО

ХАНИ ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГАДА ХАБААДАХАНЬ

ТАСС

Совет, япон залуушуулай хани ёһоной уулзалгада хабаадахын тула японой хүбүүд, басагадай делегаци Нокогама хотоһоо мордобо. Ороной баруун префектурануудай залуушуулай эмхинүүдэй делегаци 24 хүнһөө бүридэнэ.

СССР-тэ айлшалха үедөө япон хүбүүд, басагад Москвада, Ленинградта, Киевтэ хүрэжэ, совет үетэн сасуутантая уулзаха, СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудтай танилсаха, залуушуулай хүдэлөөнэй асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэхэ байна.

БЕРЛИН

„ИГА-74"

ТАСС

Овощ ургуулгын, саад тарилгын талаар «ИГА-74» гэжэ уласхоорондын выставкэ Эрфурт хотодо нээгдэнхэй. Сентябриин 2-то «СССР-эй үдэр» үнгэргэгдөө. Олон хүн эндэ орожо харахадаа, овощой ба үрэ жэмэсэй шэнэ совет сортнуудтай танилсаһан байна. Саад таригшадай, овощ ургуулагшадай ажал хүдэлмэриие хүнгэдхэдэг шэнэ машинануудые һонирхон хараба.

Совет павильондо пресс-конференци зарлагдаад, СССР-эй хүдөө ажахын министрэй орлогшо Р. Н. Сидак үгэ хэлээ. Советскэ Союзда овощ ургуулха, саад тариха хүдэлмэриин хүгжэлтэ тухай хөөрэбэ. ГДР ба бусад социалис оронуудтай СССР-эй харилсаа холбоон аша үрэ ехэтэй байна гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

ПЕКИН

СОВЕТ СЭРЭГШЭДЭЙ ДУРАСХААЛДА

ТАСС

Милитарис Японие илаһаар 29 жэлэй ойтой дашарамдуулан, япон эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүү тэмсэлдэ Хитадта баатарай үхэлөөр унаһан совет летчигуудай Уханьдахи хүүр дээрэ КНР-тэхи СССР-эй посольствын хүдэлмэрилэгшэд венок табиба.

Япон милитаристнуудһаа Зүүн-Хойто Хитадые сүлөөлхын түлөө байлдаануудта унаһан совет сэрэгшэдэй хүүрнүүдтэ веногуудые табихын тула Шэньян, Харбин, Люйшунь (Порт-Артур), Дальний хотонуудта КНР-тэхи СССР-эй посольствын хүдэлмэрилэгшэдэй ошохыень Хитадай засагаархид, урда урдын жэлнүүдтэл мэтэ, зүбшөөбэгүй.

ДЕЛИ

Пентагоной аюулта түсэбүүд

ТАСС

Индиин океандахи Диего-Гарсия гэжэ арал дээрэ США-гай сэрэгэй ехэ бааза байгуулха гэһэн Пентагоной түсэбүүд Индиин олониитын һанаае зобообо. США-гай далайн-сэрэгэй ба агаарай-сэрэгэй саг үргэлжын бааза эндэ бариха бэлэдхэл үргэнөөр хэгдэнэ. США-гай далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй холын зайда ниидэдэг патрульна бомбардировщигууд энэ бааза дээрэ буудаг, эндэһээ ниидэдэг болоһо байна гээд «Таймс оф Индиа» газетэ бэшэнэ.

Газетын мэдээсэлэнэй ёһоор, бүмбэрсэг дэлхэйн стратегическэ энэ шухала районой Диего-Гарсия гэжэ арал дээрэхи сэрэгэй баазые 300 шахуу американ мэргэжэлтэ, Англиин сэрэгэй хорин түлөөлэгшэ хангаха байна.

СПОРТ

МОСКВА. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Түбэй стадион дээрэ аха дүү Серафим, Георгий Знаменскитанай дурасхаалда зорюулагдаһан уласхоорондын мүрысөөн эхилбэ. Мүрысөөндэ Болгариин, ГДР-эй, Ирландиин, Кубын, Польшын, США-гай, Советскэ Союзай болон бусад оронуудай спортсменүүд хабаадалсана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 3000 метрэй зайда урилдаан. Энэ урилдаанда Андижанай түлөөлэгшэ, СССР-эй спортын мастер С. Ульмасова (баруун гарһаа) түрүү һуури эзэлээ. Тэрэ зайгаа 9 минута 35,2 секунда соо гаталһан байна.

ТОБШО ҺОНИН

☆ ГИМНАСТИКА. Ростов-на-Дону хотын студентка Людмила Турищева спортын гимнастикаар Вильнюс хотодо үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ шалгаржа, СССР-эй Кубогта табадахяа хүртэбэ. Тэрэ 76,15 баллтайгаар эрхимлэһэн байна. Удаадахи һууринуудые Чимкентын Нелли Ким, Москвагай Эльвира Саади гэгшэд эзэлээ. Эдэнэр 75,6—75,4 баллтай болоһон байгаа.

☆ БАСКЕТБОЛ. Италиин Кальятти хотодо эхэнэрнүүдэй дунда баскетболоор Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөнэй дүүрээшьегүй һаа, СССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүд түрүү һуури эзэлбэ. Тиин эдэнэр арбан хоёрдохёо алтан медальда хүртэхэ болонхой.

Колумбиин ниислэл—Богото хотодо «Нацинуудай кубогта» хүртэхын түлөө эрэшүүлэй дунда эхилһэн наадаанда СССР-эй суглуулагдамал командын баскетболистнууд шалгарба. Олимпиин болон дэлхэйн чемпионууд США-гай командые 101:88 тоотойгоор шүүһэн байна. Тиигэжэ эдэнэр «Нацинуудай кубогта» хүртэбэ.

☆ ХОККЕЙ. Канадын суглуулагдамал командын бүридэлдэ эдэ сопртсменүүд оруулагданхай гэбэл: 1972 ондо СССР-эй суглуулагдамал командатай наадаһан хоккеистнүүд гэхэдэ, добтологшод — Ф. Маховлич, Хендерсон, хамгаалагша Сэплтон гэгшэд болоно. Вратарьнууд—Маклеод, Чиверс, Прэттон, хамгаалагшад — Хэмилтон, Шмир, Селвуд, Ли, Трамблэ, М. Хоу, Смит, Чиперфильд, Прайс, Лонг гэгшэд.

Совет ороной суглуулагдамал командада вратарьнууд Третьяк (ЦСКА), Сидельников («Крылья Советов»), Афонин (Ригын «Динамо»), Коршакевич («Трактор»), хамгаалагшад—Кузнецов, Шаталов, Сапелкин, Глухов («Крылья Советов»), Гусев, Лутченко, Цыганков, Волченков, (ЦСКА), Васильев, Филиппов (Москвагай «Динамо»), Ляпкин, Коротков («Спартак»), Куликов, Федотов («Торпедо»), добтологшод—Анисин, Лебедев, Бодунов, Репнев, Капустин, Котов, Климов бултадаа («Крылья Советов»), Мальцев (Москвагай «Динамо»), Якушев, Шадрин, Шалимов («Спартак»), А. Голиков («Химик»), Михайлов, Петров, Харламов, Волчков, Попов, Викулов бултадаа (ЦСКА) гэгшэд оруулагданхай.

(ТАСС).

В. ТРЕТЬЯК —ЭРХИМ ХОККЕИСТ

Долоон хоногто нэгэ удаа гарадаг «Футбол-хоккейн» заншалта асуудалай дүн гаргахада, үнгэрэгшэ жэлэй хоккейн нааданда хабаадалсаһан совет спортсменүүдэй дундаһаа ЦСКА-гай, СССР-эй суглуулагдамал командын вратарь Владислав Третьяк эрхим хоккеист гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Дэлхэйн, Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө Хельсинкидэ үнгэргэгдэһэн наадануудай эрхим вратарь дүн хамта 113 очко суглуулһан байба. Хоёрдохи һууриие 67 очко абаһан ЦСКА-гай добтологшо, ороноймнай суглуулагдамал командын капитан Борис Михайлов, гурбадахи һууриие Москвагай «Динамо» командын, СССР-эй суглуулагдамал командын хамгаалагша Валерий Васильев эзэлбэ.

ТАСС, радио, телевидени, газетэ, журналнуудта хүдэлдэг 56 журналистнуудай харюунууд соо эрхим хоккеистнүүд гэгдэһэн Мальцев, Харламов, Якушев, Анисин, Капустин, Сидельников, Лутченко, Викулов, Бальдерис, Петров, Кузьмин, Голиков, Коршакевич гэгшэдэй нэрэнүүд оруулагдаһан байна.

«Футбол-хоккейн» урда жэлнүүдэй асуудалнуудта Анатолий Фирсов гурба удаа түрүү һуури эзэлээ һэн. Тиихэдэ Виктор Коноваленко, Валерий Харламов — хоёр удаа, 1972 ондо Харламов, Александр Мальцев хоёр түрүүшын һуури хубаалдаһан юм.

(ТАСС).

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 17.55 — Дамжуулгын программа. 18.00— «Звездочка»—октябрятанарта. 18.30 — «Үдэшын Улаан-Үдэ».

«Орбита» — 19.00—«Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.30—«1974 оной таряа хуряалга».

«Орбита». 20.05 — «Социализмын найдамтай түгэс дабшалта» БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Болгариин Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Тодор Живков совет телевиденеэр үгэ хэл[...] 20.25 — «Совесть» — [...]левизионно олон сери[...] уран һайханай фильм (5-[...]хи сери). 21.55 — Уран [зо]хёолшодой 1 бүхэсою[зна] съездын 40 жэлэй ойе [...]туулан СССР-эй Уран зохё[ол]шодой холбооной 5-дахи пле[...]нумһээ репортаж. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММ[А]

«Орбита». 19.40 — Х[...]гэн атлетикээр Европ[ын] чемпионат. Италиһаа да[м]жуулга.

Улаан-Үдэ. 20.05 — Х[...]жэмтэ уулзалганууд.

Редакторай орло[гшо] М. Н. НИМАЕВ.

УНШАГТЫ[Д] һонирхохо[...] байхат

ҺОИРНУУД БУСАБ[А]

— НЭГЭ МИЛЛИОН [...] хуу зонтой хото шадар[...] зарнуудта һоирнууд [...] ерэбэ!—гэжэ биолог, [...] шэнжэлэгшэ, Волго-Кам[...] поведнигэй директор А[...] Петрович Маринович[...] горхон баясахань гайха[...] шье бэшэ. Энэ хүн һоир[...]та дуратай юм. Ой соо[...] дардаг эдэ мантан томо[...] буд тухай, тэдэнэй аяг [...] тухай, шуналтайгаар хөө[...] Иимэ шубууд модон [...] һууһадаа, һүүлнүүдээ с[...]ган тараагаад, ута нар[...] хүзүүгээ урагшань ул[...] гоё хатар наадаг бай[...]

— Хэдэн сагай турша[...] дэхи ой модон соо эдэ шу[...] үгы болошоһон юм,— [...] А. П. Маринович хөө[...] Транзисторнууд ба ма[...]фонуудые бариһан ху[...] иишэ ерэжэ амархадаа, [...]ниие үргөөжэрхиһэн ба[...] Тиин мүнөө һоирнууд һоо[...] бусаба. Ушар юуб гэхэдэ, [...] дэхи ойн амитадай ба [...] малай аймагые гүрэн хө[...] лалгадаа абажа, заповед[...] эмхидхээ.

ДАЛАЙН УҺАНҺА[А] УРААН АБТАХАНЬ

ДАЛАЙН уһанһаа ураа[н] ган абаха түхеэрэлгэ бари[...] тула 1975 оной финансын [...] дэ 6 миллион иен (2 мил[...] доллар) гаргашалагдахаа[р ...]раалагдана.

Иимэ түхеэрэлгэ бүтээ[...] бэл, ороной атомна элект[...] станцинуудые ядерна т[...] шөөр хангаха түрүүшын ал[...] болохо гээд Японой Гадаа[...] худалдаа наймаанай ба [...] мышленностиин министе[...] мэдүүлээ.

Тус министерствын то[...] гаргаһанай ёһоор, 1973 [...] август һарын һүүл багта [...] рай гүн дундахи ураанай [...] сэ баялигууд 860 мянган т[...]но байгаа. 1 килограмм у[...] илгажа абахын тула 18 [...]лар гаргашалагдадаг. [...] мүнөө далайн уһан соо 4 [...]лиард тонно ураанай [...] баялиг бии гэжэ тодорхо[...] доо.

ЭЛДЭБ ҮЛЭГДЭЛНҮҮ[Д] ЭЛЕКТРОСТАНЦИНУ[У]ДАЙ ТҮЛИШЭ БОЛО[...]

1980 ондо элдэб үлэг[...] нүүдые галдан шатаа[...] США-да хэрэглэгдэхэ [...]рын элшэ хүсэний 5 п[...]тые абахаар бодомжоло[...]

Хэрбээ тиигээд байба[л ...] дагдадаг шулуу нүүрһэн[...] һпроцентыень гэхэ гү, али[...] дэ 42 миллион тонно нүү[...] алмажа болохо.

Элдэб үлэгдэлнүүдые [...]лэдэг электростанцинууд С[...] Луис, Чикаго хотонуудта [...]

ХЭРЭГЛЭГДЭҺЭН УҺ[...] СЭБЭРЛЭХЭ АРГА

ЕХЭ ЧАСТОТАТАЙ [...] ба озоной туһаламжаар [...] лэгдэмэл уһа сэбэрлэхэ [...] Флорида штадай Индиа[...] андахи түхеэрэлгэдэ а[...]дана. Энэ түхеэрэлгэ үд[...] турша соо 570000 га[...] (1 галлон 3,785 литрэй [...] уһа сэбэрлэхэ аргатай.

Ехэ частототай абяан х[...]лэгдэһэн уһан соохи [...] зүйлнүүдые жэжэ болгон [...] талдаг, харин озон бакте[...]нүүдыень, вирусүүдыень [...] хэдэг байна.

ШАТАСАГҮЙ ШЭЛ

ГАЛДА, ехэ халууна[...] сагүй, сонхын шэл Австр[...] гаргагдаба.

Иимэ шэл олон дабхар [...]шан гэрнүүдтэ тон шухала [...]на. Ушар юуб гэхэдэ, түй[...] уеэр гал газаа талаарь [...]раад, сонхоор досооошо [...] гэжэ «Арбайтер цайтунг[...] шэнэ.

АЭС-эй ПРОЕКТ

ДҮН ХАМТА 2,4 мил[...] киловатт электрын элшэ [...]тэй хоёр реакторай ат[...] электростанци (АЭС) бари[...] «Нью Инглэнд электрик [...]стем» гэдэг фирмэ харал[...] Атомна электростанции[...] дэхи блок —1982 ондо, хоё[...] хинь 1984 ондо ашаглал[...] оруулагдаха. Атомна [...] станцин барилга 1,6 мил[...] доллараар болохо байна.

УҺАН ДООГУУР ЯБАХ[А] АБАРХА СУДНА

460 МЕТР хүртэр [...] дэ уһан доогуур ябадаг [...] нуудай экипажуудые [...] тула «Кокумс механика [...] стад» гэжэ компани 49 [...] уһа түридэг судна барих[...] 5 хүнһөө бүридэһэн экипаж[...] энэ судна аюулда ороһон, [...] доогуур ябадаг онгосоһоо [...] хүниие абаад, аршалжа [...]ха. Иимэ судна 6 мөөрэй [...] һаламжаар уһан доогуур [...]ха юм. Тэрэнэй барилга [...] миллион шведскэ крон [...] болохо.

(ТАСС).

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01505. Заказ № [...]